

„Tavaszi szél vizet áraszt”

Készültségben folyóinknál 2013 márciusától májusig

Hidrometeorológiai események

A kora tavaszi árvíz első áradásainak közvetlen kiváltója a márciusban és áprilisban lehullott csapadék volt. A változékony időjárás esőzéseket, havazásokat, vagy vegyes halmazállapotú csapadékokat eredményezett, és összességében rendkívül nagy csapadékmennyiségeket hozott. A csapadékösszeg a Körösök, a Szamos és a Felső-Tisza vízgyűjtőjén meghaladta a sokéves középérték két és fél-háromszorosát, de még a kevésbé csapadékos Maros-völgyben is a másfélszeresét. A hó vízkészlete február 11-én érte el télvégi csúcspontját, 5,7 km³-t, az erre a napra számolt sokéves átlag 139 %-át. Február közepétől a hőtömeg több lépcsőben olvadni kezdett, a felmelegedések, lehűlések ütemének és erősségének megfelelően.

A Maros-vízgyűjtő téli, kora tavaszi hóvízkészletének változásai a Tisza vízgyűjtőjéhez hasonlóak voltak. A legtöbb hó itt is február 11-én volt, 1,8 km³, a sokéves érték 150 %-a. A Körösök mentén a hófelhalmozódás mérsékelt volt, elsősorban az átlagnál magasabb januári és februári léghőmérsékleteknek köszönhetően, ezek a Körösök alacsonyabb fekvésű vidékén nagyobb területen fejtették ki hatásukat.

Árvízvédelmi készültségek

A hidrológia események hatására elsőként március 20-án a 11.08 Hármaskörös bal parti árvízvédelmi szakasz felső két őrzására, majd április 3-án a 11.08. védszakasz alsó két őrzására, a 11.04. védszakasz felső négy őrzására, valamint a 11.02., a 11.03., a 11.05. védszakasz teljes hosszára kellett I. fokú árvízvédelmi készültséget elrendelni.

A Tiszán levonuló árhullám az alsó védszakaszokra érve április 7-én szintén I. fo-

Életképek 2013 tavaszáról

kú árvízvédelmi készültség elrendelésétette szükségessé a 11.01. védszakasz teljes hosszára, a 11.04. védszakasz alsó két őrzására, a 11.06. védszakasz alsó négy őrzására és a 11.07. védszakasz alsó két őrzására. A Felső- és Közép-Tiszáról és a Körösökről érkező árhullámok következtében, valamint a csapadékos időjárás hatására a tavaszi árhullám a csúcspontját április 20–23. között érte el az igazgatóságunk kezelésébe tartozó Tisza-szakaszokon – a csongrádi 815 cm-es, III. fok feletti, a Mindszenti 830 cm-es, II. fok feletti és a szegedi 763 cm-es, II. fok feletti tetőző értékekkel.

A mellékfolyók közül a Hármaskörös szarvasi vízmércéjén április 10-én 876 cm-es, III. fok feletti, míg a Maros makói vízmércéjén április 8-9-én 344 cm-es, I. fok alatti szinteken következett be a tetőzés. Az árhullámok levonulását követően az I. fokú árvízvédelmi készültséget legutoljára a 11.04. védszakasz felső négy őrzásán, valamint a 11.02., a 11.03., a 11.05. védszakasz teljes hosszán lehetett megszüntetni május 8-án. (Folytatás a 2. oldalon)

Minden kedves olvasójunknak kellemes, békés karácsonyt és sikeres, boldog új esztendőt kívánunk a VÍZPART szerkesztői!

Év végi összegzés

Idén eddig csak év elején jelent meg Vízpart újság, így a jelenlegi laphoz rendkívül sok cikk gyűlt össze, ahogy azt a lapszámot kezükben tartók láthatják is. Rendkívül eseménydús év áll mögöttünk.

A tavaszi ár- és belvízvédekezés, a rekordmértetű dunai árvíz elleni védekezés mind-mind nagy próbatétel elé állította igazgatóságunkat, a munkatársakat.

Az idei közfoglalkoztatással kapcsolatos feladatokat is sokszor csak nagy erőfeszítések árán sikerült végrehajtani.

A fentieket, s minden más feladatot is csak közös együttműködéssel volt esélyünk teljesíteni. De – a korábbi évekhez hasonlóan – ez az összefogás idén is meghozta eredményét.

Lassan közeleg az év vége és ilyenkor óhatatlanul visszatekint az ember, megpróbál számot adni az elmúlt esztendő feladatairól. Visszapillantva megállapíthatjuk, hogy a kitűzött feladatokat sikeresen teljesítettük – annak ellenére, hogy azok végrehajtása során sokszor akadtak nehézségek.

A jövő esztendőre is számos új feladat körvonalazódik, hiszen a közfoglalkoztatási feladataink végrehajtása folytatódik, számos fejlesztésünk zárul, illetve új projektek is indulnak. A ránk váró 2014. évi feladatokat pedig az ideizh hasonló, közös munkával tudjuk megfelelően végrehajtani. Ehhez a közös munkához kérem valamennyi munkatársunk segítségét.

Miután az évből már csak néhány hét van hátra, engedjék meg, hogy az ATI-VIZIG vezetősége nevében ezúton köszönjem meg minden kedves munkatársunknak idei áldozatos munkáját, s a családjaik türelmét.

Kívánok mindannyiuknak kellemes karácsonyi ünnepeket és sikeres, boldog új esztendőt!

Dr. Kozák Péter igazgató

Készültségben folyóinknál márciustól májusig

(Folytatás az 1. oldalról)

A 2013. március 20-tól 2013. május 8-ig tartó árvízvédekezés során összesen 21 napig I. fokú, 12 napig II. fokú és 21 napig III. fokú árvízvédelmi készültség volt érvényben. Az árvízvédekezés alkalmával az egy napra vonatkozó legnagyobb létszám 2013. április 22-én 459 volt, melyből 331-en saját és 128-an idegen létszámként teljesítettek szolgálatot.

Védekezési tapasztalatok

Az Alsó-Tisza térségében levonuló idei tavaszi árhullámok tetőző szintjeiket tekintve nem nevezhetők rendkívülieknek, azonban a Hármas-Körös Szarvasnál elért 876 cm-es szintje a folyó árhullámai közül az 5. legnagyobb volt. A 49 napig tartó védekezés alkalmával az árvízvédelmi szakaszokon árvízi jelenség fakadóvíz, talpszivárgás, csurgás és buzgár formájában jelentkezett.

Az ideai árvíz legnagyobb és egyben az árvízi biztonságot leginkább veszélyeztető meghibásodása a 11.05. Mindszent–Szent-Érvízvédelmi szakasz 53+072 tkm szelvényben található Mindszent I. szivattyútelep nyomócsövével kapcsolatban jelentkezett.

A szivattyútelep nyomócsöve felett, a mentett oldali töltéslábnál szivárgást észleltek, melynek intenzitása fokozódott, a víz a szivattyútelep gépházába folyt vissza, így az üzemelést meg kellett szakítani. A feltárás során (felső kép) kiderült, hogy az öntöttvas nadrágszár-csőidom repedésén keresztül, intenzív sugárban áramlik a víz. A nadrágszár-csőidom bebetonozása 9 m³ beton felhasználásával elkészült (2. kép) és a szivattyútelep ismét üzemképes volt.

Azonban két nappal később a javított nyomócső nyomvonalán a töltés vízdoldali részűjében, a vízszéltől 80 cm-re, egy kb. 50 x 50 x 100 cm-es üreg alakult ki, amelyet az öntöttvas cső tokos kötésének mintegy 2–4 cm széles, minimum 60 cm hosszú repedéséből nagy nyomással kiáramló víz hozott létre. A hibás csőszakaszra, valamint a munkagödörbe, tömörítés mellett, földnedves beton került. Az árvízvédelmi töltés védelmének érdekében a Mindszent I. szivattyútelep leállítását, egyúttal a belvízi biztonság fenntartása érdekében provizórikus szivattyúállások kiépítését a központi védelemvezetés elrendelte.

A 11.04. Marostorok–mártélyi árvízvédelmi szakasz 37+088 tkm szelvényében található a Körtvélyesi szivattyútelep, mely több méterrel a mentett oldali átlagos terepszint alatt épült meg, ezzel potenciális veszélyforrást jelent. Az ideai védekezés alkalmával a szakaszvédelem-vezetés már visszatérő jelenséggént tapasztalta a szivattyútelep minkét alagsori lépcsőjénél jelentkező szivárgásokat és csurgásokat. A megjelenő árvízi jelenségek esetleges elfajulása esetére a szakaszvédelem-vezetés 400 homokzsákot töltetett meg, ezeket a helyszínen deponálták (első oldali 2. képünkön) egy esetleges beavatkozás esetére.

Az ATI-VIZIG működési területén húzódó árvízvédelmi töltések burkolatlan szakaszain a közlekedést a csapadékos időjárás jelentős mértékben hátrányosan befolyásolta, illetve helyenként ellehetlenítette. Egyes szakaszokon – egyéb megközelítési út hiányában – a szivattyútelepekhez közlekedés a töltéskoronát tönkretette (1. oldali felső képünkön). E szakaszokat a kedvező időjárás beköszöntével még a védekezés ideje alatt gréderezéssel helyreállították.

Az árhullám levonulását követően a szegedi Huszár Mátyás rakparton, a 11.01. Gyála–Szeged–algóői árvízvédelmi szakasz 13+795 tkm szelvényében a támfal vízdoldán, az alsó kéregpanelek közül 4 tábla nagymértékben, kettő kis mértékben kimozdult az eredeti helyéről. A kimozdult elemek rögzítése tüskézéssel, pántolással, betonacélokkal, valamint laposvas felhasználásával megtörtént (harmadik képünkön).

Az elmozdulás hatására keletkező rést cementhabarccsal töltötték ki, zárták le. A Huszár Mátyás rakparton lévő út forgalmának biztosítása és egy esetleges baleset megelőzése érdekében volt szükség az elmozdult kéregpanelek rögzítésére. A rögzítés a partfal-rekonstrukció, azaz a Szeged árvízvédelmi rendszer fejlesztése cí-

mű projekt kivitelezési munkálatainak megkezdéséig biztosítja a panelek helyén maradását.

Sári Csaba

Elismerések

A Víz Világnapja alkalmából Keller Péter nyugalmazott osztályvezető-helyettes Miniszteri Elismerő Oklevél kitüntetésben részesült. Andó Mihály, a vízrendezési és területi osztály vezetője a 2013. évi dunai árvíz elleni védekezés során tanúsított kiemelkedő tevékenysége elismerésül a Rendkívüli Helytállásáért Érdemjel ezüst fokozata belügyminiszteri kitüntetésben részesült.

A vízügyi szolgálat érdekében végzett kiemelkedő munkájának elismeréseként Lázár Miklósnak, a vízgazdálkodási és vízrajzi monitoring osztály munkatársának főtanácsosi, Miklós Lászlónak, a beruházási, vagyonkezelési és projektkezelési osztály munkatársának főmunkatársi, Terhes Sándornénak, a gazdasági osztály munkatársának tanácsosi, Vizsniczainé Mészáros Irénnek, a gazdasági osztály munkatársának tanácsosi címet adományozott az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság.

Emlékek a dunai árvízvédekezésről

A vízügyeseknek nem jelent különleges alkalmat, ha árvízvédekezéssel kapcsolatosan kell feladatokat ellátniuk, azonban mi, tiszai emberek jellemzően a Tisza mentén érezzük „otthon” magunkat. Valahogyan e vidék sajátosságait ismerjük, az itteni tapasztalatokat örököltük elődeinktől, azokat gazdagítjuk mi is. Duna menti tapasztalatainkat sokkal ritkábban nyílik lehetőség gyarapítanunk. Olykor hosszú évek telnek el anélkül, hogy a Duna mentén olyan mértékű árvíz alakuljon ki, ami miatt átvezényelnék bennünket.

A 2013-as esztendő a Duna mentén minden korábbi árvízet meghaladó árhullámokat hozott. A korábbi vízügyes gyakorlat szerint megindultak a tiszai igazgatóságoktól az átvezénylések a Duna mellé, így biztosak voltunk abban, hogy az ATI-VIZIG erőforrásait is igénybe fogják venni. A felkészülési időszakban összeállítottuk az első kontingenst és a lehetőségeinkhez mérten igyekeztünk felkészíteni őket az eredményes feladatvégrehajtásra. Amint az első csapat elindult Győrbe az MBSZ telepéről, még vissza sem értünk a központi székházba, máris érkezett az újabb átvezénylési utasítás és attól kezdve szinte naponta küldtünk támogató erőket a dunai árvízvédekezéshez.

Számos helyszínen dolgoztak munkatársaink: Győrújfalutól Újmohácsig, a Duna mentén végig. Védekeztünk kiépített állami fővédvonalakon, fejlesztés alatt álló védvonalon, kiépített önkormányzati védvonalakon, vasúti és közúti töltéseken. Volt feladat éjjel és nappal egyaránt. Munkatársaink minden helyszínen, minden körülmények között teljesítették a feladatukat. Valamennyi beavatkozási helyszínről az elismerés és a köszönet volt, ami munkájukat illette. Minden átvezényelt munkatársunknak köszönjük becsülettel elvégzett munkáját!

Természetesen a dunai védekezés alatt „itthon” sem állt meg az élet, hiszen a közfoglalkoztatási feladatok, az öntözővíz-szolgáltatás és valamennyi egyéb feladat ellátása az „itthoniakra” maradt és ők is becsülettel helyt álltak. Panasz nélkül teljesítették a jelentősen megszorodott munkát. Úgy gondolom, hogy amennyiben a dunai védekezésről beszélünk, a „frontvonalban”, a gátakon szolgálatot teljesítő munkatársak mellett beszélni kell a „háterszágot” biztosító „itthoni” kollégák munkájáról is. Hiszen valójában csak így, EGYÜTT volt lehetőség az elének állított feladatok teljesítésére. Azt hiszem, ez az összefogás biztosította mindannyiunk számára az eredményeink elérését. Így MINDENKINEK köszönettel tartozunk a 2013. évi dunai árvízvédekezés során elvégzett munkájáért!

Dr. Kozák Péter igazgató

Következzék rövid összefoglaló munkatársaink beszámolója alapján a Duna menti fontosabb, ATI-VIZIG-es érdekeltségű helyszíneken végzett munkálatokról.

Győr–Győrújfalu – Németh György tudósítása

„Útközben kaptuk az utasítást, hogy 18 órakor jelentkezzünk a győri igazgatóság VO-telepén, ott kapjuk meg a további feladatokat. Szállásfoglalás után irány a telephely, ahol az elhelyezést és a feladatelosztást ismertették velünk. Kaptunk egy telefonszámot és egy nevet, hogy az osztagból 28-an keressük meg az adott személyt Dunaszegen. A helyszínen egy szolnoki kolléga fogadott bennünket. Itt azt tapasztaltuk, hogy helyi erő van, lelkesek,

Az első kontingens eligazítása az MSZB telepén
(Fotó: Nagyszöllősi Nóra)

Szegedi figyelőszolgálat a Mosoni-Dunán
(Fotó: Romsits Zoltán)

de nincs hozzáértő irányítójuk. Átvettük a területünket, majd a kikarózott magasságra kezdtük el kiépíteni a nyúlógátat. Pár műszaki kollégát irányítóként kivettem, a többiek zsákoláltak. Az irányítók a közérő, kirendelt katonaságot segítették, illetve a szállítást, lepakolást szervezték. Szeretném megemlíteni, hogy több kolléga is – kellemes meglepetést okozva – komoly teljesítményt nyújtott már itt is: Kovács Máté, Lábdy Bence, Vígh Máté, Máriás Ferenc, Sági Rajmund, Lénárt Sándor. A többiek is lelkesen dolgoztak és nagyon odatették magukat.

Az osztag másik fele Bácsára került, ahol volt egy nagy homokdepó. Kezdetben a zsákok töltése, majd amikor megjelent a közérő, a töltés, rakodás, kiszállítás koordinálása volt a feladatuk. A Bácsára pár nappal korábban érkező pécsi vízügyesek koordinálták érkezésünkig a telep végében lévő volt szivattyútelep felhagyott épületében deponált nagy mennyiségű homokzsák ki- illetve elszállítását. Második nap este bővült a feladat azzal, hogy Győr belvárosában, a Dózsa György rakpart kulisszáinak elzárását kellett irányítani, miközben Dunaszentpál önkormányzata is a segítségünket kérte. Már ekkor hallottuk a szolnokiaktól, hogy Győrújfalun határában 4 km hosszban le van csupaszítva a töltés, van ahol meg is van bontva, és a vállalkozó még sehogy sem áll a bevédésével.

(Folytatás a 4. oldalon)

Emlékképek a dunai árvízvédekezésről

(Folytatás a 3. oldalról)

Másnap megérkeztünk Győrújfalura. Mind a 28-an Dunaszegerről és 4-en Bácsáról. Ebből a létszámból négyen kerültek a helikopterleszállónak nevezett depóba, majd az 1-es szakaszra, ahol zsák töltése, rakása, majd a lerakás koordinálása, figyelőszolgálat ellátása volt a feladatuk. Ez a 28 ember – meglátásom szerint – a legrosszabb, 3-as szakaszt védte. Ennek hossza 2 km volt. A mieinket beállítva indult a taposómalom. Egyrészt az azonnali feladatokat kellett elvégeztetni – nyúlgát, földsánc, buzgárfogás –, másrészt szerezni kellett helyzet- és helyismeretet, illetve a kontakt személyektől telefonszámokat, valamint tisztázni kellett az engem hívók védekezésbeli szerepét (búvárok, katonai egységek parancsnokai, fuvarosok, katasztrófavédők, Máltai Szeretetszolgálat, polgármester, stb.). Szóba kell hoznom a kollégáim helytállását, akik mindent elkövettek annak érdekében, hogy ne történjen semmi baj.

Nem is történt.

Külön meg kell említenem Tóth Szabolcs kollégámat, aki teljesen magára vállalta a helyi közérővel a kapcsolattartást és az osztág védekezésének szervezéséből is kivette részét, illetve Karasz Zoltánt és Pallai Gábort, akik a 3-as szakasz középső részének védelmét koordinálták sikerrel.”

Komárom–Almásfüzitő – Hűse Zsolt beszámolója

„15 fizikai dolgozóval és egy műszaki irányítóval az MBSZ telepéről indultunk Almásfüzitőre, a 01/02 védelmi szakasz központjába. Ott azt kérték, hogy a szakaszon már őrszolgálatot teljesítő gyulai kollégák mellé álljunk be, a beosztást ránk bízták. 9 ember került beosztásra, úgy, hogy rövidebb szakaszokon kelljen járni; 2-2 ember szivattyút üzemeltett a Fényes pataknál és Dunaalmáson az Által-ér régi ágán, 2 ember pedig vészorként szolgált az 1-es út melletti árvízi kapunál. Az öröktől a jelentést a gyulai vizig osztágvezetője gyűjtötte. Később a komáromi vasútállomáson üzemeltettünk szivattyúkat a csurgalékvizek visszaemelésére, illetve a védelmi központ térségében működő szivárgón. Műszaki irányítóként részt vettünk a védelem szervezésében és ellenőrzésében Dunaalmás mellett közép-európai gáztárolónál.”

Bordás megtámasztást irányítanak a szegedi vízügyesek
Németh György felvételén

A szőnyi vasútállomáson Nagyszöllősi Nóra fényképezett

Pilismarótról Kádár Mihály és Sági János adott információt

„A korábban, 2002-ben megépített lokalizációs töltés, mely Pilismarót településrészét védte nyúlgát kiépítésével, magasították, majd a vízdalon lefóliázták, a mentett oldalon homokból megerősítették, magasították. Tekintettel arra, hogy a töltés anyaga homok, így 6-7 méterenként bordás megtámasztást építettek. A lokalizációs töltésen magassági hiány nem volt, az állékonyság tette kritikussá a helyzetet.

A vízdalon – feltehetően a korábbi töltés megcsúszott – a koronán hosszanti irányú repedés keletkezett, mely nagymértékben veszélyeztette a töltés állékonyságát.

A vízdalon – búvárok segítségével – a rézsű megtámasztására volt szükség, ezzel párhuzamosan a mentett oldali bordás megtámasztást is besűrítettük. Ezt követően utasításba adtam a lokalizációs töltés teljes hosszában a mentett oldali megtámasztást – max. egy méteres bordaközökkel. A vízdali fóliaterítés átfedése két helyen nem volt megfelelő. (Folytatás az 5. oldalon)

Homokzsák- és big bag töltőállomás
(Fotó: Vigh Máté)

Emlékképek a dunai árvízvédekezésről

(Folytatás a 4. oldalról)

Igy a mentett oldali szivárgás jelentősen felgyorsult. A bűvárok új fóliaterítést helyeztek el a vízdalon, ezzel mérsékelve a szivárgás ütemét. A területrészen átfolyó Pilismarót-patak által vízszaduzzasztott vizek bevédelésére megtörtént a korábban kiépített lokalizációs töltés magasztása is. A védművet folyamatosan ellenőriztük, de ezen a területen már további beavatkozásra nem volt szükség. Az apadás bekövetkeztével a 24 órás figyelőszolgálatot 20 méterenként egy emberrel 2013. június 11-én 18 óráig fenntartottuk.”

Felhasznált anyagok: 330 ezer zsák, 21 ezer 600 m³ homok, 80 tekercs fólia; gépek, eszközök: 4 kotró, 8 tehergépkocsi, 6 motorcsónak.

Létszám: átlagosan naponta (24 órában) 600-an vettek részt a védekezésben: honvédek, tűzoltók, a Tisza, Körös, Maros önkéntes vízi mentői (Maros mentőcsoporthoz), a NAV munkatársai, BKV munkatársak, a roma önkormányzat önkéntesei, erdélyi önkéntesek, Máltai Szeretetszolgálat, Fertő–Hansági Nemzeti Park, helyi önkéntesek stb.

Az OVF Országos Műszaki Irányító Törzsnél Andó Mihály munkálkodott

„Védelmi szolgálatot az OMIT felrendelésére a törzsnél megalakított önkormányzati munkacsoportban végeztünk 2013. június 5–14. között Budapesten. A szegedi csapat tagjai: Andó Mihály, Zsóri Edit, Barla Enikő, Bodó László. A munkacsoportot még három szolnoki kolléga egészítette ki.

A feladat az önkormányzati védekezések központi nyomon követése, dokumentálása, az önkormányzati homokzsáktöltő helyek állami irányítási feladatainak szervezése és biztosítása volt.

Ezalatt megismerhettük az OMIT-nál folyó tevékenységet, a jelentési kötelezettség teljesítésével azokat a formákat, amelyeket hasonló helyzetben itthon is felhasználhatunk.

A kialakult helyzetben szükségessé vált közreműködésünk a helyi védekezés irányításában is. Szigetmonostornál a Duna magas vízállása megháta a korábbi „magaspartot” és a víz mintegy 3 m-es szintkülönbséggel Horány üdülőterületre áramlott. A szükséges védelmi tevékenység és erők meghatározásában, irányításában vettem részt. A helikopteres elzárásnál, illetve a horányi nyúlógátas védelem műszaki ellenőrzésében, később, a nyúlógát egy szakaszának tönkremenetele után a második lokalizációs vonal kialakításában és fenntartásának irányításában működtem közre. Tanulság: „Nem minden magaspart, ami az volt korábban!”

Surányánál egy, a töltéslábtól mintegy 40 m-re, vízzel borított erdőben lévő buzgár elfogásánál működtem szakértőként közre, illetve esetleges további munkákhoz szerveztük meg a helyi erőket. Miniszterünk elrendelésére a Budapest alatti töltésen folyó tevékenységet, illetve a védelmi szolgálat kiállítását kellett ellenőrizni, így a Budapest alatti bal parton volt módom a védvonal teljes hosszán végighaladni a katasztrófavédelem állományába tartozó tiszttel. A felkészülést rendben találtuk.

További beavatkozási helyszínek tekintetében jelentős feladatokat végeztek még munkatársaink Báta térségében Lábdy Jenő irányításával, továbbá a védelmi osztagot a győri védekezés – benünket érintő – befejezését követően átvezényelték Újmohácsra. Ott egy esetlegesen szükségessé váló lokalizációs feladatkör végrehajtására készültek fel.”

Helikopteres big bag szállítása (Fotó: ÉDUVIZIG)

Két munkatársunkat egyedül vezényelték át az árvízi feladatok végrehajtására: Nagyszöllősi Nóra PR-felelősünk a győri vízügyi igazgatóság ideiglenes árvízi sajtóirodáját irányította. A másik kolléga dr. Kozák Péter igazgató volt, akit Neszmély–Süttő térségébe vezényelték át. Befejezésül következzen az ő beszámolója.

Neszmély, Süttő, Dunaalmás – így látta dr. Kozák Péter

„Kirendelésemet követően menetközben kaptam meg a részletes feladatmeghatározást. A Neszmély és Süttő térségében folyó önkormányzati feladatok végrehajtását kellett segítenem. Már a kirendelési hely megközelítése is nehézségekbe ütközött, hiszen számos települést akkor már elzárt a folyó.

Süttőre érkezve a polgármester és a kirendelt katasztrófavédelmi tiszt irányítása alatt folyó árvízvédekezési munkákat kellett irányítanom. A megérkezésemre már kiépített ideiglenes védművek állékonyságával és kiépítési szintjével kapcsolatosan jónéhány probléma merült fel.

Igyekeztem a helyszínen lévő nagyszámú közérő, illetve honvédségi létszám segítségével ezeket megoldani. Sajnálatosan az éjszaka során derült ki, hogy becsülettel elvégzett munkánk ellenére a település elöntése megkezdődött. Mivel előzetes ismereteim a helyszínről nem voltak, miközben a belterületi művek kiépítéséről intézkedtem, zseblámpával kezdtem meg beazonosítani a helyet a Dunával párhuzamosan haladó vasúti töltés mentén, ahol a víz betört. Az éjszakai bejárásom alkalmával sikerült beazonosítani a vízbetörés feltételezett helyét.

Ott azonban a vasúti töltésen károsodást nem észleltem, azonban a víz áramlásából kiderült, hogy valószínűleg a töltés alatt megfelelő elzárással nem rendelkező, töltést keresztező műtárgyak lehetnek. Miközben a belterületi művek kiépítését befejeztük, azonnal megkezdtük a település védelme érdekében a lokalizációs töltés kiépítését. A helyszínre kirendelték a katasztrófavédelem bűvár egységeit is, akik a szükséges elzárásokat kiépítették.

(Folytatás a 6. oldalon)

Dunai árhullám – 2013

Konferencia a védekezés vízügyi műszaki irányításának tapasztalatairól

Az árvízvédekezésben 2013 a „dunai nagy víz” éve – ahogy 2006 a tiszaié volt. Sok ember megmozdult, köztük sok vízgyűes is azért, hogy ez a dunai nagy víz a gátak között maradván, nagyobb károkozás nélkül hagyja el az országot.

A feladatot sikerrel elvégeztük. Ám régi vízgyűes „hagyományként” akkor lehet egy védekezést lezárni, ha az elvégzett munka értékelésére is sor kerül.

Ennek jegyében az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF), a Magyar Mérnöki Kamara Vízgazdálkodási Tagozata (MMK VVT), a Magyar Hidrológiai Társaság (MHT) és az Eötvös József Főiskola Műszaki és Közgazdaságtudományi Kara (EJF) 2013. szeptember 3-án a bajai Eötvös József Főiskolán egész napos konferenciát rendezett „Dunai árhullám – 2013” címmel a védekezés vízügyi műszaki irányításának tapasztalatairól.

A konferencia több mint 300 résztvevőjét dr. Melicz Zoltán, az EJF rektora köszöntötte. Üdvözölte a résztvevőket Zsigó Róbert országgyűlési képviselő, Baja polgármestere, Reich Gyula az MMK VVT és dr. Szilágyi Mihály professzor emeritus, az MHT elnöke is. A konferencia bevezetőjében Molnár Béla, az OVF főigazgatója a 2013. évi árvízi helytállásról beszélt. Ezt követően további 12 előadás hangzott el:

- Láng István (OVF főigazgató-helyettes, az Országos Műszaki Irányító Törzs – OMIT – vezetője) a 2013. évi dunai árhullám vízügyi műszaki tapasztalatairól;
- dr. Tóth Ferenc (dandártábornok, Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, országos polgári védelmi főfelügyelő) az árvíz alatti lakosságvédelemről;
- dr. Váradi József (OMIT Tudományos Tanács vezetője) arról szólt, hogyan segíti a tudomány az operatív védekezést;
- dr. Bonta Imre (OMSZ főosztályvezető) a júniusi dunai árvíz

időjárás háttéréről;

- Márfai László (OVF) az árvíz hidrológiájáról;
- dr. Józsa János (az MTA levelező tagja) a morfológiai változások hatásáról a Duna vízjárására;
- Baross Károly (OMIT törzsvezető-helyettes) a védekezés szervezési tapasztalatairól;
- Jakus György (OVF) a fővédvonal védekezési tapasztalatairól;
- Kóthay László (szakértő) az önkormányzati védekezések tapasztalatairól;
- dr. Szilágyi Mihály (FCSM igazgató) a budapesti rekordárvíz elleni védekezésről;
- dr. Takács Attila (adjunktus, BME Geotechnika Tanszék) az árhullám geotechnikai tapasztalatairól;
- Tóth Ferenc (OVF) a védekezés szolgálatába állítható új eszközökről tartott előadást.

Mind az előadók, mind a szünetekben egymással beszélgető kollégák egyöntetű véleménye volt, hogy az ágazat helytállása – bár voltak hibák, nehézségek – példaértékűnek bizonyult.

A konferencia végére három fő javaslat fogalmazódott meg:

- hagyni kell a vízgyűeseket dolgozni, hiszen értik, tudják és akarják is teljesíteni a rájuk bízott feladatokat,
- kivétel nélkül, minden árvízvédelmi fővédvonalon a vízügyi igazgatóságok vegyék át a védekezés irányítását, ez tehermentesítene az önkormányzatokat és – a tapasztalatok alapján – a vízgyűes kollégáknak is könnyebb helyzetük lenne a védekezésnél,
- és végül a legfőbb nehézség, az örök probléma, melyre mindegyik megoldást kell találni az ágazatban: a forráshiány.

A konferencián elhangzott előadások a Vízügyi Közlemények 2013. évi árvízi különszámában jelennek meg.

Németh György

Emlékképek a dunai árvízvédekezésről

(Folytatás az 5. oldalról)

Utólag derült ki, hogy a vasúti töltést keresztező NA 500 és 2000 x 2800 nyílásközü átvezetést nem zárták el a felkészülési időszakban. Szerencsére a kiépített lokalizációs töltés, illetve az igénybevevett bűvárcsapat hatékony munkájának eredményeként a településen nem keletkeztek jelentős elöntések.

Miközben folyt a munka Süttőn, az OVF átvezényelt Dunaalmásra az 1-es számú főút melletti lokalizációs feladatok irányítására.

És amiről az évkönyvek nem beszélnek... A Süttő térségében folytatott árvízvédekezési munkálatokhoz a vasúti szállítás igénybevétele kézenfekvőnek tűnt. Azonban tekintettel az árvízi helyzetre, a MÁV nem indított a térségbe vasúti forgalmat. Mivel az anyagszállítást máshogyan nem tudtuk megoldani, így a szomszédos település (Lábatlan) papírgyárában lévő üzemi vonatot az árvízvédekezés idejére „kölcsönvettük” az éjszaka folyamán, amiről a reggeli órákban az üzem irányítóját értesítettük és megköszöntük segítségét...”

Megalakult az igazgatóság közalkalmazotti tanácsa

2013. február 25-én igazgatóságunknál titkos szavazással megválasztották a hét tagból álló közalkalmazotti tanácsot. A tagok a 2013. március 6-i alakuló ülésükön – szintén titkos szavazással – e tudósítás íróját választották a tanács elnökévé, április 3-i ülésükön pedig Tóth Szabolcsot elnökhelyettesé.

A közalkalmazotti tanács tagjai:

- Benyó György – szentesi szakaszmérnökség
- Dobos Ferenc elnök – műszaki biztonsági szolgálat
- Jakab Tímea – gazdasági osztály
- Lábdy Jenő – szegedi szakaszmérnökség
- Tápainé Fehér Ágota – igazgatási és jogi osztály
- Tóth Szabolcs elnökhelyettes – árvízvédelmi, folyamszabályozási és vízminőség-kárelhárítási osztály
- Török Gábor – szegedi szakaszmérnökség.

A közalkalmazotti tanács működését közalkalmazotti szerződés biztosítja, mely az igazgatóság honlapján megtekinthető lesz.

Dobos Ferenc
közalkalmazotti tanács, elnök

Igazgatóságunk és a vízügyi szolgálat 60. évfordulóját ünnepeltük

Az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóságot – Szegedi Vízügyi Igazgatóság néven – a Minisztertanács 1060/1953. határozata és az Országos Vízügyi Főigazgatóság 6/1953. sz. utasítása alapján hozták létre, és – több más vízügyi igazgatósággal egyidejűleg – 1953 végén szervezték meg.

A vízügyi szervezet megalakulása óta eltelt 60 év, erre a 2013. október 29-én, a szegedi Móra Ferenc Múzeum impozáns dísztermében megtartott ünnepséggel emlékezett az ATI-VIZIG.

Dr. Kozák Péter igazgató és dr. Polner Eörs, a Csongrád Megyei Kormányhivatal főigazgatójának köszöntője után igazgatónk mutatta be előadásában az igazgatóság 60 évének főbb eseményeit, s ismertette az elmúlt években folytatott tevékenységeket, az előrelépéseket, fejlesztéseket.

Az ünnepségen az elmúlt évek egy-egy időszakát az egykori szegedi vízügyi igazgatók munkásságának ismertetésével, illetve személyes visszaemlékezéseikkel villantottuk fel.

Megemlékeztünk a már elhunyt Dános Valér, Forgó László, dr. Simády Béla, Török Imre György igazgatók életútjáról, munkásságáról. Az egyéb hivatali teendői miatt távollévő dr. Dobi László igazgatása alatti történésekről a hozzánk eljuttatott levele révén számoltunk be. Felkérésünkre az ünneplők körében jelenlévő dr. Kovács Gábor és Andó Mihály korábbi igazgatók személyesen beszéltek vezetésük időszakának főbb momentumairól.

Nem csak igazgatóságunk ünnepel idén

Dr. Kozák Péter

Dr. Kovács Gábor

kerek évfordulót. Dr. Kozák Péter az ATI-VIZIG nevében köszöntötte a szegedi vízügyi nyugdíjasát, Magyar Péter bácsit, aki idén augusztusban töltötte be 90. életévét.

Magyar Péter 1923. augusztus 21-én született Sándorfalván. 20 évesen nősült, a szerbiai Adorjánban gátorként tevékeny-

kedett. Egész fiatalon került a szegedi igazgatósághoz, ahol kubikosként, munkavezetőként, csatornaorként, műszaki ügyintézőként, majd építésvezetőként dolgozott a szegedi szakaszmérnökségen. Munka mellett végezte el a vízmesterképző szakiskolát. Utolsó munkája a Maty-éri evezőspálya építése volt, amit már nyugdíjasként fejezett be. Öt alkalommal részesült Kiváló Dolgozó kitüntetésben, 1963-ban a Vízgazdálkodás Kiváló Dolgozója lett, 1970-ben Árvízvédelemért Emlékérem elismerésben, 1976-ban a Munka Érdemrend ezüst fokozatú kitüntetésében részesült.

A Maty-éri evezőspálya ünnepélyes átadásakor a Sport Érdemérem bronz fokozatában részesült. Magyar Péter igazgatóságunktól 1983-ban vonult nyugdíjba.

Nagyszöllősi Nóra

Magyar Péter(balról) Andó Mihállyal, dr. Kovács Gáborral

Az ünneplők egy csoportja (Fotók: Fiala Károly)

Európai uniós projektjeink aktuális helyzete

Az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság pályázati, majd azt követő projektmegvalósítási tevékenysége 2013-ban sem lankadt, s kitartó munkánknek köszönhetően idén is sok beruházás valósult meg nagyjából uniós forrásból.

A 2007–2013 közötti uniós költségvetési ciklus lassan a finiséhez érkezik, s a hajráhangulatot a befejezett projektek számának növekedése, illetve a befejezéshez közeledő munkálatok építési ütemének felgyorsítása is jelzi.

Év elején beszámoltunk arról, hogy az átadott beruházások egyre jelentősebb értéket képviselnek a működési területünkön. Ma sincs ez másképp, sőt, a lezárt projektek egyre jelentősebb összeget képviselnek, s minden aktivált beruházási érték a vizig vagyont gyarapítja. Ebben az évben hozzávetőleg 900 millió Ft-tal lett gazdagabb a dél-alföldi vízgazdálkodási infrastruktúra a hozzáadott értéket illetően.

Napjainkban (2013. utolsó negyedév) 16 EU-s forrásból és hazai társfinanszírozásból támogatott projekt fut igazgatóságunkon. Összértékük, azaz az elnyert támogatás mértéke több mint 7,5 milliárd Ft. Az elmúlt évek statisztikája mit sem változott e téren, sőt, a feladatok mértéke inkább nőtt az építési helyszínek számát tekintve.

Tizenkét építési beruházást magába foglaló projektünk van. Ezek közül 7 helyszínen egy időben zajlik a kivitelezés, amelyek különböző stádiumában vannak és szakmailag sokszínű képet alkotnak. A fő irányvonal továbbra is az ár-és belvízvédalom hatékonyságának növelését célozza; konkrétan árvízvédelmi töltésfejlesztés, belvízvédelmi csatornák kotrása, vízviisszatartó és -szabályozó műtárgyak építése és felújítása, kisebb-nagyobb kapacitású torkolati és közbenső átemelő szivattyútelepek építése-rekonstrukciója szerepel a palettán. Természetesen a védelmi infrastruktúra egyéb, el nem hanyagolható elemeinek, mint például gátórtelepeknek, burkolt töltéskoronának, vízrajzi monitoring hálózat és hírközlés egyes elemeinek teljes körű felújítására is sor kerül.

Jelentős szerepet játszanak azok a nem beruházás jellegű projektek is, amelyek főként tudományos célokat szolgálnak. A teljesség igénye nélkül ide sorolhatjuk a Maros folyó hidrobiológiai vizsgálatát magába foglaló, illetve az aszálykutatással és a vízhiánnyal kapcsolatos monitoring tevékenységet tartalmazó projektjeinket, melyeket külső partnereinkkel együtt valósítunk meg a határ menti együttműködések keretében.

Két nagy irodaépületünk – a szegedi központi irodaépület és a hódmezővásárhelyi szakaszmérnökség központi épülete – év eleji átadása után sikerrel zártuk a nemzetközi szinten is elismerést

Gátórház-rekonstrukció

A csongrádi partfal

kiváltó WaterCore klímakezelési projektünket, s átadtuk a Hódó-Kis-Tiszai vízrendszer rekonstrukciójának I. ütemét is.

Zárás alatt van további három projektünk, amelyek ez év végéig befejeződnek. Új hajtás a projektfán a „Mártélyi-holtág élőhelyvédelmi célú rehabilitációja” című, elbírálás alatt lévő pályázatunk, valamint a medencés kikötő fejlesztését célzó IPA projektünk.

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium által rendezett, Pálfi István emlékére létrehozott emléknapon és díjátadó ünnepségen meghívott kiállítóként vettünk részt a „Tisza folyó modellje a magyar–szerb közös érdekeltségű szakaszon és a mérőeszközök fejlesztése – TRMODELL” című, korábban lezárt projektünkkel. A Magyarság Házában tartott eseményen országgyűlési és Európa-parlamenti képviselők, megyei közgyűlési elnökök, polgármesterek vettek többségben részt.

Büszkék lehetünk emellett arra is, hogy a projekt Szerbiában elnyerte a 80. Újvidéki Nemzetközi Mezőgazdasági Vásár nemzetközi vásárbizottságának díját. (A fotókat a szerző, Kovács Zsuzsa és Máté-Tóth Anita készítette.)

Frank Szabolcs

Hód-tó, I. ütem és (lent) vízszintszabályozó műtárgy

A projekt címe	Elnyert támogatás (Ft)	Vezető partner	Partner	A projekt kezdete	Várható befejezés	Megvalósítás helyzete (%)
1. KEOP-2.1.1/2F-09-2010-0003 11.06-os árvízvédelmi szakasz komplex fejlesztése	1 258 746 990 Ft	ATI-VIZIG	-	2011. 03. 17	2014. 11. 30	0
2. KEOP-2.1.1/2F-09-2009-0004 Csongrádi partfal rekonstrukciója és a mederrézsű állékonyságának növelése 2. forduló	1 545 222 075 Ft	ATI-VIZIG	-	2011. 03. 10	2013. 11. 01	96
3. KEOP-7.3.1.2/09-11-2011-0025 A Mártélyi-holtág élőhelyvédelmi célú rehabilitációja	953 395 360 Ft	Kiskunsági NPark	ATI-VIZIG	2012. 08. 03	2015. 04. 30	0
4. KEOP-3.1.2/2F/09-11-2012-0017 Élőhely-rekonstrukciós munkálatok a Száraz-ér mentén	492 514 577 Ft	ATI-VIZIG	Tótkomlós önkormányzata	2013. 04. 05	2015. 04. 30	0
5. DAOP-5.2.1/B-0-2010-0003 Kurca-rehabilitáció II.	692 152 966 Ft	ATI-VIZIG	-	2010. 09. 17	2013. 12. 15	75
6. DAOP-5.2.1/B-09-2010-0007 Algyői-főcsatorna vízgyűjtőjének vízpótlása	696 421 086 Ft	ATI-VIZIG	-	2011. 01. 17	2013. 10. 31	100
7. DAOP-5.2.1/B-09-2010-0011 Tápéi belvízöblözet korszerűsítése I. ütem – Tápéi szivattyútelep rekonstrukciója I.	699 379 411 Ft	ATI-VIZIG	-	2010. 10. 18	2013. 10. 30	90
8. HURO/0802/106 Maros menti közös érdekeltségű belvízrendszer fejlesztése DEWIPS	272 768 758 Ft	ATI-VIZIG	ANIF-Arad, Románia	2011. 03. 01	2013. 02. 28	100
9. HURO/0802/110 A Maros folyó árvízvédelmi fejlesztése a román–magyar közös érdekeltségű területeken DECOHR	234 972 668 Ft	ATI-VIZIG	ABAM-Arad, Románia	2011. 03. 01	2013.02.28	100
10. HURO/1101/102/1.3.2 Vízgyűjtőfejlesztés a magyar–román határ régióban ESUWATER	56 310 818 Ft	Mórahalom önkormányzata	Jimbolia-Románia, ATI-VIZIG	2012. 11. 01	2014. 10. 31	5
11. HURO/ 1101/ 123/ 1.3.2 Árvízvédelmi m-vek fejlesztése a Maros folyón a határ menti régióban HYDRODREV	146 997 838 Ft	ABAM-Arad, Románia	ATI-VIZIG	2012. 10. 01	2014. 09. 30	50
12. HURO/1001/129/222 Veszélyes anyagok kutatása a Maros folyóban MARIVMICCOLL	14 709 752 Ft	Szegedi Tudományegyetem	ATI-VIZIG	2012. 03. 01	2013. 08. 31	100
13. HUSRB/1203/121/237 eWAM	84 622 200 Ft	Vode Vojvodine-Szerbia	ATI-VIZIG, FEP-Szerbia	2013. 02. 01	2014. 07. 31	30
14. HUSRB/1203/121/145 CROSSWATER	152 817 000 Ft	ZIGNS, Szerbia	ATI-VIZIG, Homokkert, Mórahalom	2013. 01. 01	2014. 06. 30	20
15. HUSRB/1203/121/130 WAHA STRAT	32 860 500 Ft	Szegedi Tudományegyetem	Újvidéki Egyetem, Szerbia ATI-VIZIG	2013. 01. 01	2014. 06. 30	45
16. HUSRB/1203/111/026 Establishment of Hungarian–Serbian fluvial border crossing stations at the river Tisa ACROSS THE TISA	231 000 000 Ft	Duna-Körös-Maros-Tisza Eurorégiós Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Közhasznú Kft.	ATI-VIZIG, Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság, Skupstina opštine Kanjiza	2013. 06. 01.	2015. 05. 31.	0

ÖSSZESEN: 7 628 962 542 Ft

(E táblázat a 6. oldali cikk kiegészítő tájékoztatója, még több információ a www.ativizig.hu weboldalon található.)

Idei fenntartási munkálatok

Hajóflotta és medencés kikötő

Idén a szegedi szakaszmérnökség feladatköre kibővült a szegedi medencés kikötő fenntartási munkáinak ellátásával, valamint az igazgatóságunk kezelésében álló hajók üzemeltetésével. A gyakorlati végrehajtást a Jégvirág V. legénységének tagjai, Sáfár István (titkárság) és Szócs Balázs (beruházási, vagyonkezelési és projektkezelési osztály) kollégáink végzik mind a mai napig. E munkákról, a hajóflotta felújításáról és a hajózási bázis objektumainak jó karba helyezéséről kívánunk számot adni a következőkben.

Február 21-én, a jégvédekezési készenléti időszakot követően került a szegedi szakaszmérnökség állományába a H11380 lajstromszámú Jégvirág V. kikötői kiszolgáló, jégtörő hajó, mely koránál fogva (1973-ban hagyta el az MHD balatonfüredi gyáregységét) fokozottan igényli a megfelelő karbantartást. A hajó megerősített orrkiképzésének köszönhetően alkalmas a folyón, továbbá a kikötőmedencében kialakult jégpáncél feltörésére azáltal, hogy az álló jégtakarót – arra felfutva – saját súlyánál fogva összeroppantja. A hajócsavarok által keltett hullámok, a hajó farvize szintén alkalmas az álló jég feltörésére, majd továbbterelésére.

A hajó első megmértetése májusban, az NKH szakembereinek vizsgálatával kezdődtek el, amikor a hajóbizonyítvány meghosszabbítása vált időszerűvé, melyhez a szükséges műszaki és biztonságtechnikai feladatokat a Hajózási Szabályzat előírásainak eleget téve kellett végrehajtani. A sikeres vizsgát követően, érvényes hatósági engedélyekkel vágunk neki június 28-án, vállalkozási tevékenység keretein belül a medencés kikötőben veszteglő, egykori „Millennium” úszóház testét

alkotó két különálló uszály átvontatásának a tápéi hajójavító térségébe. Ezt követően a hajó állomáshelyén következett a karbantartás, ennek során a használati- és ivóvízrendszer felújítása, üzembe helyezése, a külső deszkázatok csiszolása és lakkozása, a vízvonat fölötti összes külső fém felület mázolása elkészült. Így a hajó eredeti fényét visszanyerve, büszkén vehetett részt augusztus 26-án a tiszai kisvízi beutazáson saját legénysége által navigálva. Jelenleg a Jégvirág V. a medencés kikötőben veszteglve, készenlétben állva várja, hogy a kikötőmedencében, illetve az élő vízfelületen felmerülő jégtörési feladatoknak eleget tegyen.

Igazgatóságunk flottájának legkorosabb tagja az 1956-ban épített AVM (alumínium vontató motorcsónak), mely használaton kívül, üzemképtelen állapotban, szárazon várta, hogy valaki gondozásba vegye. Sáfár István és Szócs Balázs kollégáink a hajó két beépített Csepel-motorját – azok kiszerezését követően – teljes generálnak vetették alá, a hajótestet pedig a mai biztonsági előírásoknak, a vonatkozó jogszabályokban rögzített feltételeknek megfelelően rendbe tették, átalakították.

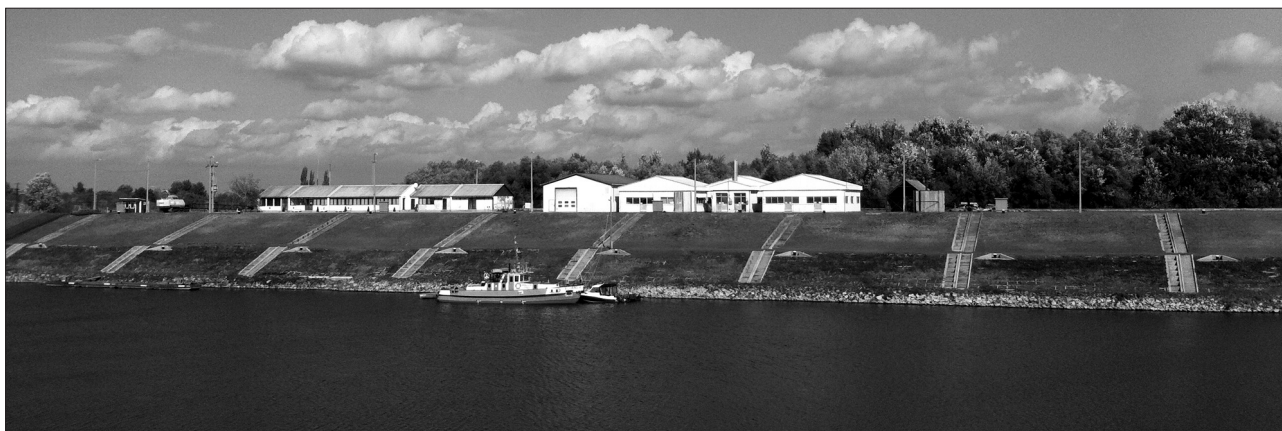
A hajó héjazata esztétikailag a Jégvirág V. jégtörő színösszeállításához igazodik (fehér kormányfülke, kékesszürke és piros hajótest, sötét színárnyalatú dörzslécek). A befektetett munkának köszönhetően a hajó az előzetes parti szemlét követően májusban sikeres üzemképességi vizsgát tett, majd érvényes hajóbizonyítványt kapott, ezzel sok év után újból lajstromba jegyezve, kikötői rendezőhajóként áll igazgatóságunk rendelkezésére mind saját, mind pedig külső munkák ellátásához. A hajó a két beépített motor és a két hajócsavar mögött elhelyezett kormánylapátok segítségével rendkívül jól manőverez.

Flottánk az idén új taggal is bővült, a 160 tonnás önürítő uszály (bal kép a 11. oldalon) a Tisza folyó parti sávján pihent, majd április közepén, a folyón levonuló árhullám során, a légkamrában felgyülemlett víz kiszivattyúzását követően a hajótest kiemelkedett a vízből. A Jégvirág V. átvontatta a medencés kikötőbe, a sőlyapálya mellé, ahol a víz visszahúzóódását követően kiapadt a partra. A zenker kitakarítást, lemezvastagság-mérést és műszaki átvizsgálást követően – további intézkedésig – felújításra vár, hogy majd alkalmassá váljon áruszállítási (terméskő-, homokfuvarozási) feladatok ellátására.

A medencés kikötő hajózási bázisának (lenti képünkön) objektumait már az előző év során munkába vettük, azonban az idei év közfoglalkoztatási programja segítségével sikerült a telephelyet szemléletes állapotba hozni. A korábbi műhelykocsiból kialakított, elavult elektromos hálózattal rendelkező portát kiváltottuk egy általunk felújított, oldalfal- és tetőszigeteléssel ellátott, szendvicsszerkezetű, új elektromos rendszerrel felszerelt faházra.

A telepet körbevevő kerítés több helyen betonacél tárhálóval volt foldozva, a hátsó kapuk hiányosak, üzemképtelenek voltak, a kikötőmedencét övező rézsű- és padkafelületek pedig szabad átjárást engedtek. A vagyonvédelem biztosítását e hiányosságok megszüntetésével orvosoltuk.

A Jégvirág V., az AVM, valamint egyéb kiséghajók veszteglési helyeként funkcionáló úszómű – melynek teljes járófelületét és védelmi korlátját felújítottuk – biztonságos kikötésére új, megerősített támdorongokat készítettünk, az árvízvédelmi hídmezők felhasználásával a hajóállást kibővítettük, az azok tartozékát képező csörlők közül pedig kettőt a fő úszóműre felszereltünk. (Folytatás a 11. oldalon)

A fotók a szerző felvételei

(Folytatás a 10. oldalról)

A hajók megközelítését újjáépített bejáróhid szolgálja, azok kivilágítására és áramvédelelésre elektromos szekrényt építettünk ki az úszóművön (jobb oldali kép).

A telephelyen belül található parti csatlakozó szekrények, kifolyó kútfejek, kikötőbakok korrózióvédelmét, felületkezelését elvégeztük, az üzemanyagtöltő állomást védő drótháló kerítést felújítottuk, megtisztítottuk, a veszélyes anyagok maradványaitól pedig arra szakosodott cég bevonásával szabadultunk meg. A porta, főépület és műhelyépületek információs tábláit aktualizáltuk, a szerelőcsarnok aknáit és járőfelületeit a munkavédelmi előírásoknak megfelelő jelzésekkel és burkolatokkal, borításokkal láttuk el.

A kikötőmedencét és a bejárati csatornát övező töltések rézsű- és padkaburkolatain felnőtt növényzetet a vegetációs időszak során folyamatosan kaszáltuk, a telephely gyepterületeit ápoltuk, parkosítottuk. A kikötőmedencét a Tiszával összekötő bejárati csatornán az előző évben víz-

tükör-szélesítést, részleges kotrást végeztünk. Idén a felvív irányába eső vezetőtöltéssel párhuzamos hajózó csatornát szárazföldi, nagy gémkinyúlású, hidraulikus, láncalpas, forgó felsővázazs kotrógéppel mélyítettük, ezáltal a Jégvirág V. hajó a szegedi állami vízmércére vonatkoztatott +80 cm tiszai vízállás esetén is meg tudja közelíteni állomáshelyét.

A kikötő nyugati oldalán lévő partfal alatt a rézsűburkolatot az alázúduló csapadékvíz elmosta, helyreállítását a keletkezett üreg visszatöltésével, tömörítésével, monolit vasbeton folyóka kiépítésével, majd a KMZ-elemek újbóli összeszerelésével végeztünk el saját kivitelezésben.

A korábbi üzemeltetővel kapcsolatban álló külső cégek által telephelyünkön belül tárolt, nagy helyigényű, igazgatóságunknak bevételt nem hozó gépmaradványoktól (vízen, majd onnan a sólyatérre kirángatott uszálytól, hiányos úszókotrótól, úszó munkagép pontonjától, sólyatérben lévő hajómaradványtól) idén maradék nélkül sikerült megszabadulni. Ezáltal a

hajózási bázisra már kizárólag a velünk jogviszonyban álló személyek léphetnek be. Külső hajók fogadására a hídmezőkből összeállított pontonsort kívánjuk szolgáltatni, melynek kiépítése a mai napig is folyamatban van.

A 2011-ben saját kivitelezésben létesült sólyapálya alacsony tiszai vízállás mellett csak korlátozottan használható kisgéphajók vízre helyezésére, vízből kiemelésére, ezért a betonfelület meghosszabbítását a telephelyen meglévő, nagy teherbírású, előre gyártott vasbeton lapok elhelyezésével tervezzük elvégezni.

Összességében elmondható, hogy 2013-ban a hajóflotta és a szegedi medencés kikötő hajózási bázisa mind műszakilag, mind pedig esztétikailag sokat fejlődött a szinte pontosan 25 évvel ezelőtti, 1988-beli műszaki átadás óta kialakult kedvezőtlen állapotokhoz képest. Fenntartásában és további fejlesztésében az elkövetkezőekben is igyekszünk maximális hatékonysággal részt venni.

Kohn Sándor

Megérkezett új „családtagunk”

Lapzártá után érkezett a hír, miszerint a CROSSWATER* projekt keretében megérkezett Szegedre, az igazgatósághoz az új „családtag”. Több évtizede nem volt példa arra, ami most történt az igazgatóság életében: az említett EU-s projekt keretében lehetőség volt vásárolni két új kotrógépet. Közülük az egyik megérkezett, s mostantól az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság gépparkját bővíti.

Bízunk benne, a jövőben lesz még lehetősége az igazgatóságnak hasonló beszerzésekre, hogy a már igencsak koros géppark átlagéletkorát fiatalítsa, s ezáltal a mindennapi munkát megkönnyítse, meggyorsítsa.

*Az extrém vízgazdálkodási eseményekhez kapcsolódó, összehangolt intézkedések támogatása valósul meg az Európai Unió finanszírozásában a CROSSWATER rövidítésű projekt keretében. A projekt a Magyarország–Szerbia IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007–2013 közötti időszakában valósul meg, több mint 1,1 millió eurós összköltségből. Fő cél a szakmai tudás és az eszközök fejlesztése az extrém vízgazdálkodási körülmények kezelésére.

2012. november 1–2013. október 31.

Összefoglaló a hidrológiai évről

Az elmúlt hidrológiai év időjárás és vízjárás szempontból is változatosan alakult. Tavaly novemberben – a 2012-es nyári, súlyos aszályt követően – vízhiányos állapottal indult, 2013 első három hónapjában szélsőségesen sok csapadékkal folytatódott (Szegeden a harmadik legcsapadékosabb első negyedév volt 1901 óta), a nyári hónapok pedig ismét rendkívüli szárazságot (közepes erősségű aszályt) hoztak. Az időszak legnagyobb részében, a felszíni és felszín alatti vizek esetében is az átlagosnál kisebb vízkészlet volt a jellemző, csak a tavaszi – egyébként rendkívülinek nem tekinthető – árvíz és belvíz idején volt vízbőség.

Időjárás

Csapadék

A megelőző csapadékszegény hónapokat követően, 2012 végétől kezdve nedvesebbre fordult az idő, hatására decemberben már a sokéves átlagnak megfelelő, 2013 elején pedig az átlagot jelentősen meghaladó csapadék hullott. Az első negyedévben a Tisza vízgyűjtőjén az évszakban megszokott csapadékmennyiségnek majdnem kétszerese, az Alsó-Tisza vidékén több mint a kétszerese, de az időszakban legkevesebb csapadékot kapott Maros völgyében is több mint a másfélszerese jelentkezett.

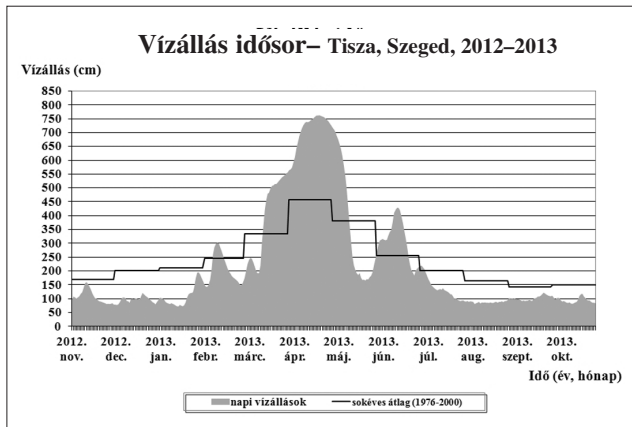
A csapadék legnagyobb hányada márciusban érkezett, amikor vízgyűjtőátlagban két és félszeres-háromszorosa, az igazgatóság területén három és félszeres havi összegek is kialakultak. A szegedi meteorológiai állomáson ebben a hónapban 100 mm-t mértek, ami az elmúlt 113 év második legnagyobb márciusi értéke. Az április második felében beköszöntő, tartósan száraz, nyári időjárás hatására a vízháztartási helyzet kissé javult, majd májusban ismét intenzív esőzések jellemezték időjárásunkat: a működési terület egészét tekintve a csapadékoság 173 %-a lett a sokéves átlagnak.

A nyári hónapokra a csapadékhajlam jelentősen csökkent. Több vízgyűjtőn ugyan a június még csapadékosabb volt az ilyenkor várhatónál, de az Alsó-Tisza mentén nem, aztán júliusban a havi összeg már sehol sem érte el még a sokéves átlag felét sem, de augusztusban is csak a 60 %-át. A szeptemberre némileg csapadékosabbra forduló idő októberre ismét csapadékszegénnyé vált, ekkor az igazgatóság területén az időszakos átlag 110 %-a, illetve 79 %-a hullott.

A 12 hónapos összeg a Tisza vízgyűjtőjén 723 mm, az átlag 103 %-a, az igazgatóság területén 612 mm, az átlag 113 %-a lett.

Hó

Az elmúlt télen a Tisza-vízgyűjtő hegyvidéki területein felhalmozódó hótakaró már december elejétől-közepétől kezdve nagyobb volt az ilyenkor megszokottnál. A hó mennyisége sokáig alig változott, csak január elején indult meg a növekedése, egyre jobban meghaladva az időszakos sokéves átlagokat. A hó vízkészlete február 11-én érte el téli csúcspontját, 5,7 km³-t, az erre a napra számolt sokéves átlag 139 %-át. Február közepétől a hőtömeg több lépcsőben olvadni kezdett, a felmelegedések, lehűlések ütemének és erősségének megfelelően. A legnagyobb mértékű csökkenés február végén és március első felében következett be, aminek hatására március közepén a hóban tárolt vízkészlet már csak az idei téli maximum harmada, a sokéves időszakos átlag fele lett. Március második felében voltak még havazások – ismét növekedést és átlag fölötti értékeket előidézve –, majd a hónap végén, gyors olvadással a hótakaró az árvízképződés szempontjából irreleváns magassági régiókba hódott vissza.

Az igazgatóság területén december első felében jelent meg a hó, jelentősebb kiterjedéssel és vastagsággal december 8-án és az azt követő néhány napban, de ez sem borította be az igazgatóság teljes területét, mert északnyugaton csak foltokban jelentkezett. Ez a december 16–17-én elolvadó hó a legvastagabb délkeleten, délen volt, itt elérte a 15–30 mm-es víztartalmat, máshol 10 mm körüli, vagy az alatti értékeket mértek. Januárban és februárban több alkalommal is hullott kevés, 5 mm körüli vagy alatti, néhol 10 mm körüli víztartalmú, néhány nap alatt elolvadó hó (januárban 6–12., 18–20. között, és 27-én, februárban 3-án, 9–10-én, és 22-én), de nagyobb, összefüggő területen jelentkező havazás csak március második felében volt. A hónap közepén hulló 5–20 cm-es, 10–25 mm-es víztartalommal rendelkező hó 3–5 nap alatt, az utolsó dekádiban kialakuló 10–30 cm-es, 20–30 mm hó-víz egyenértékű hótakaró 4 nap alatt teljesen elolvadt.

Léghőmérséklet

Az elmúlt 12 hónapban többnyire a sokéves átlagnál magasabb havi középhőmérsékletek alakultak ki. Az időszakra jellemzően jóval melegebb volt novemberben, az év első két havában és augusztusban, amikor 2–2,2 °C-kal emelkedett a várható érték fölé a léghőmérséklet. Az átlagnál hidegebb csak decemberben, márciusban és szeptemberben volt.

Területünkön alig mértek -10 °C-nál alacsonyabb napi minimum hőmérsékletet, így ilyen, úgynevezett zord nap egész télen mindössze négyszer, a térségben várhatónál lényegesen kevesebbszer volt. Idén is magas volt a hőségnapok száma (amikor a napi maximum eléri a 30 fokot), ami az évi átlag majdnem kétszerese, 49 nap lett. Tartós kánikula július második és augusztus első felében volt. A tavaly novembertől mostanáig tartó időszak középhőmérséklete 12,1 °C lett, 0,7 °C magasabb az átlagosnál.

Vízjárás

Folyók vízjárása

Az igazgatóság kezelésében lévő folyószakaszokon jelentős árhullám csak tavasszal alakult ki. Az év többi részében a vízállások jellemzően a sokéves havi középvíz állások alatt maradtak.

A tavaszi árvíz két nagyobb árhullámból fejlődött ki. Az első a március első felében hullott eső, és az ezzel együtt járó hóolvadás váltotta ki. Ekkor még az Alsó-Tisza nem lépett árvízvédelmi készületi szint fölé, csak a Hármas-Körös vízállása haladta meg az I. fokú szintet (Szarvasnál március 20-án). (Folyt.: 13. o.)

Összefoglaló a hidrológiai évről

(Folytatás a 12. oldalról) A második árhullám – mely a fő árhullám volt – a március 29–31. közötti, valamint az április 2–5. közötti esőzések hatására keletkezett, és a felső folyószakaszokon március utolsó napjaiban indult el. Ebből az árhullámból a legmagasabb, III. fok feletti vízállások csak a Közép-Tiszába torkolló mellékfolyókon (Sajó, Zagyva, Körös) és a Tisza középső szakaszán jelentkeztek. A Felső-Tisza árhulláma II. fok fölött vonult le.

Az igazgatóság folyószakaszai közül a Hármas-Körös árhulláma érte el a legmagasabb készültségi szintet, Szarvasnál április 10-én, 876 cm-es vízállással, III. fok (800 cm) fölött tetőzve. Ez a vízszint igen magasnak számít, a vízállásészlelés kezdete óta mért 5. legnagyobb érték.

A rendkívüli vízállás kialakulásában jelentős szerepet játszott a Tisza is, mely folyamatos visszaduzzasztás alatt tartotta mellékfolyóját. A duzzasztás közrejátszott abban is, hogy ezen a védvonalunkon volt a leghosszabb ideig érvényben az árvédelmi készültség: az I. fok (600 cm) március 20-tól május 5-ig tartott. II. fok (700 cm) fölötti vízállást április 2–27. között, III. fok (800 cm) fölött április 5–15. között mértek.

Másik mellékfolyókon, a Maroson nem jelentkezett számottevő árhullám. A kisebb-nagyobb áradások közül a legnagyobbak az április elején meginduló árhullám bizonyult, de ez sem emelkedett készültségi szint fölé sem a román, sem a magyar szakaszon. Makónál az időszak legmagasabb vízállása 344 cm volt, április 8–9-én (I. fok 400 cm).

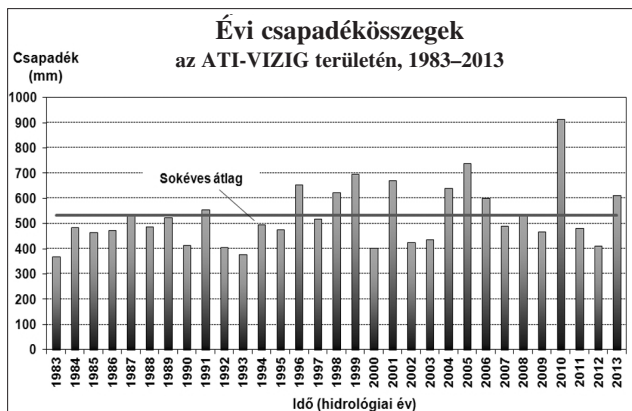
Az Alsó-Tisza fő árhullámának áradását a Maros és Körös közel egy időben érkező árhullámai tették intenzívvé, a vízszint-emelkedés emiatt itt erőteljesebb volt a felette lévő közép-tiszai szakaszénál. A mellékfolyók árhullámainak levonulását követően az Alsó-Tisza vízszintemelkedése jelentősen mérséklődött, csak április közepétől erősödött kissé, amikor a Tisza felső szakaszának árville ideért. A tetőzés nagyon elhúzódt, áthelyeződése a Közép-Tiszáról rendkívül lassan történt. Mintegy egy hetes, lassú áradás után a kulminálás időtartama is hosszú, 2 nap körüli volt, hosszabb a hasonló árhullámok esetében tapasztaltnál. Az árhullám tetőzése Csongrádnál április 21–22-én, 815 cm-es vízállással, Mindszentnél 21–23-án 830 cm-rel, Szegednél 20–22-én 763 cm-rel következett be. I. fokú készültségi szint (650 cm) feletti vízállás a mindszei mértékadó vízmércénél április 2. és május 8. között, a szegedinél április 6. és május 6. között, II. fok (750 cm) feletti vízszint Mindszentnél április 9. és május 3. között, Szegednél április 18. és április 26. között volt.

A tetőzések után megkezdődő apadás az első napokban alig volt észrevehető, érdemi felerősödése csak május 1-től, a kiskörei vízlépcső duzzasztásra állítása után kezdődött el. Ekkortól viszont a vízszintsüllyedés rendkívül felgyorsult, Csongrád és Mindszent térségében elérte a napi 70–80 cm-t is.

Jég

Folyószakaszainkon a jég a sokéves átlagnak megfelelő időpontnál (december közepénél–végénél) kissé korábban, december 10-e körül jelent meg. A mellékfolyókon egy nap után be is állt, az Alsó-Tiszán viszont még zajlás sem alakult ki, csak szórványos parti jég volt megfigyelhető. A jég nem takarta sokáig a vizet, 9–12 nap után eltűnt.

A második megjelenés is rövid ideig tartott, január 8-tól 14-ig, 16-ig – a Hármas-Körös és a Maros most is befagyott, a Tiszán csak közepes zajlás volt. A jég vastagsága mindkét alkalommal 3–5 cm körüli volt, csak a Maros Makó alatti szakaszán torlódó táblák miatt keletkezett ennél nagyobb, 10–15 cm körüli réteg. Az összességében a Maroson 20 napos, a Hármas-Körösön 18 napos

jeges időszakból a Maroson 16 napig, a Hármas-Körösön 14 napig volt álló jég. Az Alsó-Tiszán a két időszakban együtt lett 9 jeges nap, itt nem volt állójég.

Talajnedvesség

A talaj víztartalma az elmúlt hónapokban szélsőséges ingadozásokat mutatott. Főleg a felső 20 cm-es rétegben, mely a legérzékenyebben követte a csapadékos és száraz időszakok váltakozását.

Mélyebben, a 20–50 cm-es és az 50–100 cm-es rétegben az éves menetgörbe ugyan kiegyenlítettebb lett, de itt is hasonlóan nagy amplitúdóval. Az éves legnagyobb és legkisebb nedvességtértek is kritikus állapotokat tükröznek: tavasszal, a belvíz tetőpontja idején túlteltettséget, az aszályos őszi–nyári hónapokban pedig vízhiányt jelző, 30 % körüli, vagy az alatti víztartalmat. A hidrológiai év végére a tavalyihoz hasonló nedvességhelyzet alakult ki.

Talajvízjárás

A tavalyi év utolsó hónapjaiban a talajvízállás területünk legnagyobb részén a sokéves átlag alatt volt, csak délkeleten, és egy-két kisebb északi körzetben mértek átlag feletti értékeket. Az első számottevő vízszintemelkedések februárban indultak meg, a tavaszi belvíz kialakulásában szerepet játszó, nagy áradások márciusban kezdődtek el.

Áprilisban a működési terület nagyobb hányadán már az évszakban megszokottnál magasabb volt a vízszint, de a Duna–Tisza-közi hátságon még ekkor is átlag alatt maradt. Májustól egyre több helyen apadóba fordult a vízállás, júniustól a csökkenés a terület egészére jellemző lett. Nyáron és ősszel tovább süllyedt a víztükrök, októberben átlagot meghaladó vízállást már csak Dél-Békés megyében, és az igazgatóság területének középső részén lehetett megfigyelni. Az idei őszön a talajvíz általában a tavalyi őszinél magasabb szinten található.

Kilátások

Az Országos Meteorológiai Szolgálat október végén kiadott hosszútávú előrejelzése szerint átlagos csapadéku és hőmérsékletű novemberre, és téli hónapokra számíthatunk.

A hosszú távú prognózisok megbízhatósága alacsony, de ha ez az előrejelzés mégis beválik, akkor a késő őszi, tél eleji időszakban inkább száraz vízháztartási helyzet várható, kiterjedt árvízi, belvízi szituáció kialakulásának nem nagy a valószínűsége.

Balog Réka–Lázár Miklós

Őszi szemle – szubjektíven

Az igazgatósághoz az előző munkahelyemről visszakérülve (2011. július 1.) az első igen fontos feladat egyike az őszi felülvizsgálatok programjának megfelelő megszervezése és a lebonyolítás apróbb átalakítása volt, különös tekintettel a költséghatékonyásra és a körültekintő feladatvégrehajtásra. A korábbi igazgatói utasítás és az idevonatkozó rendelet a különböző szakcsoportok munkáját külön-külön kezelte. A költségek csökkentése érdekében az év folyamán a szakcsoportok egyéb alaptévékenységek, feladatvégzések során, a szakaszmérnökség ár-belvízes kollégái rendszerességgel végeznek feladatokat a területen, a közfoglalkoztatás kapcsán több esetben veszünk részt őrházaink, gépésztelepeink környezetében ellenőrzéseken, amikor az információkat be lehet gyűjteni és a szemrevételezések egy részét is el lehet végezni.

Az ár-és belvízvédelmi szakaszokon a központi védelemvezető, vagy helyettese által vezetett bizottsági bejárásról a szakcsoportok munkájáról és a felmerülő problémákról a szakági vezetők adnak tájékoztatást. Amennyiben a bizottság vezetője úgy ítéli meg, részletesebben szeretne tájékozódni, úgy azt a helyszínen meg lehet tenni. Az elsőrendű árvízvédelmi műveket keresztező, idegen kezelésű létesítmények felülvizsgálatát természetesen külön végezzük, a bizottság minden védszakaszon ellenőrzi a létesítmények állapotát.

A belvízvédelmi, vízhasznosítási művek esetében a közbelső szivattyútelepekre, őrházakra, valamint a vízkormányzó műtárgyakra helyeztük a hangsúlyt, mivel a védekezések tapasztalatai azt mutatták, hogy a problémák elsősorban itt kezdődnek. A kisvízi beutazásokat változatlanul egy-egy napon (Tisza, Maros) hajtottuk végre. A 2011., majd a 2012. évi beutazás is megtörtént – OVf műszaki főigazgató-helyettesi, más alkalommal OVf szakmai referensi látogatással egybekötve, ők támogatták és jónak ítélték kialakított rendszerünket.

Idén az OVf 01653-0024/2013. számú, az „Őszi felülvizsgálatok új rendje” c. leirata olvastán örömmel tapasztaltuk, hogy az általunk alkalmazott rendszerből több elem is bekerült az országos vérkeringésbe.

A 2013. évi felülvizsgálatok rendben lezajlottak, alapvető eltérés annyi volt, hogy az OVf-nek felterjesztett program átkerült az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságra, amely a területi szervezeteit értesítette, hogy az igazgatóság melyik napon hol és mit vizsgál felül. Így a megkeresések és egyeztetések eredményeként ebben az évben katasztrófavédős kollégák is elkísértek bennünket a területi munkára. Az egyik árvizes beutazás alkalmával a szakaszmérnök kollégánál megérkezésünket követően jelentette a felkészülés során elvégzett feladatokat, majd a szakági vezető jelentésben adott tájékoztatást a szakcsoportok munkájáról, tapasztalatairól. Természetesen a gátbiztos és az őrző gátőre, valamint a jelenlévő bizottsági tagok is lejelentkeztek. A következő megállónál – őrháznál – a katasztrófavédelmi igazgatóság jelenlévő képviselője csodálkozva árulta el, hogy őt meglepte az a koreográfia, amit látott, mivel nem tudta, hogy a vizignél ilyen katonas „jelentkezem” jelentéses rendszer van. Megnyugtattam, hogy ez a rendszer 60 éve működik. Jómagam édesapámtól halottam először róla, majd 1974-ben meg is tapasztaltam, amikor az őszi szemle során dr. Simády Béla igazgatónak Szanka József gátőr jelentett a vesszősi őrháznál. Nekünk ez a „koreográfia” természetes és a jövőben is ilyen értékrend szerint kívánunk dolgozni.

A felülvizsgálat tapasztalatait röviden foglalom össze. Az árvízvédelmi és belvízvédelmi műveink védképessége megfelelő.

(Folytatás a 15. oldalon)

Kunszentmártoni partfalszakasz

Bemutakozik:

Magyarossy Nóra Margit

Magyarossy Nóra Margit vagyok, a beruházási, vagyonkezelési és projektkezelési osztály helyettes pályázati ügyintézője. A Szegedi Tudományegyetemen diplomáztam, majd a szegedi Kiss Ferenc Erdészeti Szakközépiskolában dolgoztam. Itt az én feladatom volt a pályázattírás: hazai, uniós források felkutatása és a lehetőségekhez képest maximális kiaknázása – mindez a tanítás mellett. Ezután néhány újabb vargabetű következett, majd 2011 koratavasán az ATI-VIZIG-hez kerültem, ahol aktív részvétel a projektek megvalósításában, dokumentálás, sok-sok táblázat szerkesztése, valamint a kapcsolattartás a szerződött vállalkozókkal és egyéb közreműködő szervezetekkel tartozik a napi feladataim közé.

Szabadidőmben szeretek kirándulni, túrázni, biciklizni. Éltem külföldön is. Az ottani volt kollégákkal, ismerősökkel, barátokkal folyamatosan tartom a kapcsolatot, igyekszünk annyit találkozni, amennyit az időnk enged. A hétvégéket a családommal töltöm; jó lenne még többet beszélgetni, kártyázni, csavarni együtt.

Őszi szemle – szubjektíven

(Folytatás a 14. oldalról)

A személyi állomány felkészültsége jó, az esetleges védekezési feladatok megoldására alkalmas. Az árvízvédelmi főművek víz-, valamint mentett oldali 10 m-es védősávjának tisztításában a közfoglalkoztatási program keretében sikeres előrelépés tapasztalható. A földművek gyeptakarója nagyon leromlott állapotban van, a tápanyag-utánpótlás, valamint a megfelelő felülvetítés hiányzik. A legeltetett töltésszakaszokon – különösen birkák esetében – megfelelő számú és idejű tartással szép gyeptársulások és tömörített felületek találhatók.

Országos program keretében az állami főműveken lévő torkolati szivattyútelepek felújítását, átépítését meg kell kezdeni. A Mindszenti II. szivattyútelep nyomócső-meghibásodását követően a telepet le kellett állítani és provizórium kiépítését rendeltük el. A rendszer belvízvédelmi biztonsága megköveteli a haladéktalan helyreállítást. A vízkormányzó műtárgyak zárószervezete működőképes, a táblák felújítása nagyon időszerű. A belvízlevezető csatornánk kézi fenntartása több helyen látványos és megoldja az éves feladatellátást.

Kettős működésű rendszereinkben a növényzet eltávolítását hatékonyan és a vízszolgáltatást nem befolyásolva, csak gépi eszközökkel tudjuk elvégezni. Az öntözőrendszerek működése biztonságos.

A nyilvántartott védelmi készletek rendelkezésre állnak, karbantartottságuk megfelelő, ugyanakkor a korszerűbb technikai eszközök alkalmazása elkerülhetetlen. A különböző EU-s programok keretében gát- és csatornaórházaink egy része megújult. Saját erőből végeztünk fűtőkorszerűsítést, valamint a közmunka keretében kisebb szakipari feladatokat is elvégeztünk. (Ha anyag vásárlására lehetőséget biztosítana a program, sokkal hatékonyabbak is lehetnénk). Kiemelten kezeljük a telepeink ivóvízellátásának korszerűsítését, a tisztító berendezések felújítása, karbantartása folyamatos.

Tudom, sok minden kimaradt a „szubjektív” beszámolómból, de az újság terjedelme nem engedi, hogy minden részletre kiterjedően tárjam az olvasó elé. Ma úgy gondolom, hogy a fontossági sorrendek felállításában, a feladat végrehajtásában előreléptünk. A területen élő gát- és csatorna-

őrök, gépészek életkörülményeit igyekeztünk jobbitani. Tudom, vannak még hiányosságok, az elkövetkezendő időszakban is fő céljaink közé fog tartozni, hogy a megnövekedett feladatok végrehajtásában minél többet tudjunk segíteni.

A 60 éves vízügyi szolgálat alapfeladata nem változott. Biztosítani kell a káros vizek elleni védművek jó állapotát, azok üzemelését mindenkor el kell látni. Ha védekezési feladat adódik az ország bármely pontján – esetleg határainkon túl is –, akkor menni kell és legjobb tudásunk szerint végezni feladatunkat. Korábban erre esküt is tettünk, ma pedig a szakmai elkötelezettségünk a biztosíték, hogy amit meg lehet tenni, azt a vízügyesek megteszik.

Végezetül az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság minden dolgozójának köszönöm idei – működési és azon kívüli területen végzett – kiemelkedő munkáját.

Kívánok Önöknek, Nektek és a családtagoknak nagyon jó egészséget és biztonságos, nyugodt, kiegyensúlyozott munkavégzést.

Kádár Mihály
műszaki igazgatóhelyettes

XXXI. országos MHT-vándorgyűlés Gödöllőn

A Magyar Hidrológiai Társaság 2013. július 3–5. között rendezte meg a XXXI. országos vándorgyűlést Gödöllőn, a Szent István Egyetemen, amelyre igazgatóságunktól is érkeztek résztvevők: dr. Kozák Péter, a szegedi területi szervezet elnöke, Privácziné Hajdu Zsuzsanna, a szegedi területi szervezet titkára, illetve dr. Fekete Endre, Fiala Károly, Vidács Livia és e sorok írója. A nyitó plenáris ülésen dr. Szilávi Lajos professzor emeritus, elnök megnyitja után dr. Hoffmann Imre, a Belügyminisztérium közfoglalkoztatásért felelős helyettes államtitkára üdvözölte a vándorgyűlés résztvevőit. A házigazdák nevében Tóth Tibor, Gödöllő alpolgármestere és dr. Gyuricza Csaba, a Szent István Egyetem Mezőgazdasági és Környezettudományi Karának dékánja köszöntötte a megjelenteket.

A résztvevők meghallgatták dr. Réthelyi Miklós professzor előadását az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága oktatást, tudományt és kultúrát segítő szerepéről. Reich Gyula, a Köztársasági Elnöki Hivatal felkért szakértőjeként a 2013. évi budapesti Víz Világtalálkozó előkészületeiről tartott tájékoztatást, majd Göncz Benedek, az Országos Műszaki Irányító Társaság helyettes vezetője az idei rendkívüli dunai árvíz tapasztalatainak összegzését, értékelését ismertette. A nyitó plenáris ülés Baross Károlynak, a Közép-Duna-völgyi területi szervezet elnökének a térség vízgazdálkodását bemutató előadásával zárult.

A rendezvényen 12 témakörben 162 előadás hangzott el. Igazgatóságunk képviselőiben a következő előadások hangzottak el:

- dr. Fekete Endre: Egy sikeres holtág-rehabilitáció tíz éve;
- dr. Kozák Péter (a képen): Belvizek kezelésének lehetőségei az Alsó-tiszai vízgyűjtőn a 2010/2011 és a 2013. évi belvizek tapasztalatai alapján; A Mártélyi Holt-Tisza rekonstrukciója;

– Fiala Károly: Alkalmazkodó vízgazdálkodási stratégia az Alsó-Tisza vidékén, az aszályelőrejelzés tükrében;

– Vidács Livia: Kiemelten veszélyes anyagok vizsgálata a Maros folyóban;

– Zsóri Edit: Összetett vízrendezési feladatok támogatása numerikus modellezéssel.

A záró plenáris ülésen Medgyesy Balázs kormánybiztos előadást tartott a Duna Régió Stratégia időszerű kérdéseiről és a hazai vízgazdálkodás előtt álló, ezzel kapcsolatos feladatokról. Az ülés zárásaként dr. Kozák Péter igazgató meghívta a társaság tagságát Szegedre, a 2014. évi, XXXII. országos vándorgyűlésre.

A vízügyi szolgálat szakmai vezetése számára megfogalmazott hagyományos ajánlások véglegesítése befejeződött, annak eredménye az MHT novemberi hírei közt olvasható. (A fotó a szerző felvétele.)

Zsóri Edit

Őszi szemlén a bajai vízügyi igazgatóságnál

A vizek kártételei elleni védekezés időszakában az igazgatóságok kölcsönös segítségnyújtási rendszerében Szegednek hagyományosan a bajai vízügyi igazgatóság a párja. A vízügyi segítségnyújtási rendszernek az a logikai alapja, hogy statisztikai adatok alapján rendkívül kicsi a valószínűsége annak a hidrológiai szituációnak, hogy a Dunán és a Tiszán egy időben vonuljon le nagy vagy rendkívüli árhullám. (Ez annak ellenére igaz, hogy 2006-os együttes tiszai-dunai árvíz erre rácafoltt.)

Korábban, az együttműködésre felkészülés jegyében jó néhány szegedi és bajai kollektíva részt vett a társigazgatóság őszi felülvizsgálatain. Az utóbbi időben ez a gyakorlat valószínűleg a takarékosagra törekvés és a sok feladat miatt erősen megritkult, tulajdonképpen megszűnt. Ezért is örültem meg annak, hogy Sági János szakaszmérnökünk lehetővé tette, hogy részt vegyek a bajai vízügyi igazgatóság belvizes bejárásainak egy napján. A felülvizsgálat a bajai szakaszmérnökség kezelésében lévő belvizes művekre terjedt ki.

A program korán reggel a nagy múltú Deák-zsilipnél kezdődött azzal, hogy a szakaszmérnökség vezetője általános tájékoztatást adott a felülvizsgálatot vezető igazgatónak a felkészülésről, a belvizes művek állapotáról, illetve javaslatot adott a felülvizsgálat menetére.

Elsőként magát a Deák-zsilipet szemlétük, ahol a területért felelős illetékes csatornaőr a mi igazgatóságunknál is szokásos jelentést adott. A Deák-zsilip Baja legdélibb pontjában épült meg. Az akkor egyedülállóságáról elhíresült zsilip egy téglafalazatú hajó- és tápszilipből álló, kettős hasznosítású vízügyi létesítmény, amit Deák Ferencről neveztek el. A zsilip a Baja–Mohács–Margitta-szigeti dunai árvízvédelmi fővédvonal része.

A zsilip (alsó kép) legnagyobb megpróbáltatását az 1956-os télvégi, koratavaszi dunai jeges árvíz idején élte meg. Akkor, a mindmáig legnagyobb dunai árvíz során a jeges víz szintje – összetorlóódó jégtabláival, hihetetlen terheléssel – 60 cm-rel meghaladta a zsilip legmagasabb pontját. A műtárgyat, több települést és nagy mező-

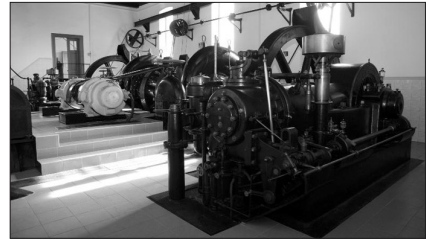
gazdasági területeket a szakszerű védekezés, az emberfeletti erőfeszítés mentette meg a pusztulástól. A zsilipet erősítő-védő betonfal rézsűjén gránit emléktábla mutatja a jeges ár helyi szintjét. A zsilip mellett az igényesen felújított szivattyúépület alsó része a beépített szivattyúkkal múzeummal alakult, a felső szinten pedig konferenciaterem kapott helyet.

A Deák Ferenc-zsilip azért fontos műtárgy, mert rajta keresztül jut víz a Dunából a Ferenc-tápcsatornába. A Ferenc-tápcsatorna táplálja a mai napig egyetlen Duna–Tisza csatornát. Ezzel a műtárggyal abból a szempontból is érdekes volt megismerkednem, mert az utóbbi időben sok szó esik a korábban már tervezett magyarországi Duna–Tisza csatorna megépítéséről.

A következő említésre méltó műtárgy a Duna-völgyi-főcsatorna torkolati szivattyútelepe (DVCS) volt, mely magas vízállás esetén biztosítja a 3209 km² nagyságú Dél-Duna-völgyi belvízrendszer mentesítését. Ez a szivattyútelep az ország legnagyobb belvízrendszerének kulcsfontosságú létesítménye. Magas dunai vízállás esetén összesen 6 szivattyúval 11 m³/s vízmennyiség juttatható a Dunába. A műtárgy az árvízvédelmi fővédvonalba épült, fő szerkezeti elemei monolit vasbetonból készültek.

Helyszínrajzi elrendezését tekintve két szimmetrikusan elhelyezett, függetlenül üzemeltethető részből áll. Fő részei: előcsatorna ideiglenes elzárási lehetőséggel és gerebbel, szivattyú szívótere, gravitációs kifolyócsatorna, szivattyú utócsatornája. A szivattyútelep felújítása a közelmúltban fejeződött be, többek között felújították az elektromos vezérlő rendszert, automatikát és új kezelőépület is épült. Személy szerint irigykedve néztem azt a 18 m-es gémkinyúlású új kotrógépet, amelyet a beruházás kapcsán vásároltak. Egy ilyen gép nálunk is nagyon elkélne!

A továbbiakban sikerült a Mátételkei-tározót is szemrevételezni, ami uniós támogatással, a „A vizek mennyiségi és minőségi védelmének fejlesztése a Duna-völgyben” projekt keretein belül valósult meg. Ez a több célt is kiszolgáló tározó (940 ezer m³) Mátételke és Bácsalmás között épült meg, a Kígyós belvízrendszer tározási lehetőségeire ad megoldást. A természetes terpadottságokat kihasználva egy völgyledben alakították ki a Mátételkei-tározót oly módon, hogy a völgyeled végén egy völgyzárógát épült. A földből épült völgyzárógát vízzárását, tekintettel arra, hogy a vízzáró mag létesítésére alkalmas agyag a közelben nem található, bentonitos részfállal oldották meg. A vízzáróság gyakorlati ki-

próbálására még nem került sor, ugyanis a tározó feltöltését a területre hulló csapadék fogja majd – előreláthatóan a csapadékosabb tavaszi időszakban – lehetővé tenni. A völgyzárógát központi leeresztő zsilipje korszerű, karbantartást nem igénylő nemesacélból készült, amely precizitásánál fogva tökéletes vízzárást biztosít, anyagának köszönhetően pedig semmilyen festést sem igényel. Remélem, hogy a jövőben egyre több, hasonlóan korszerű elzáró szerkezet valósul meg térségünkben is.

Útközben merült fel bennem az a kérdés, hogy eddig még csatornaórház szemlájére nem került sor, egyáltalán vannak-e ilyenek? A csatornaórházakról elmondható, hogy túlnyomórészt a csatornaörök saját házukból látják el feladataikat, ezek szemlájére külön napokat szerveznek meg. A védelmi készleteket a gátórházakban, illetve a védelmi központokban helyezik el.

A csatornaörök a hozzáadott szakértelmükkel és irányítói tapasztalataikkal koordinálták az ide közfoglalkoztatási program segéd munkáit. A bajai szakaszmérnökség mintegy 550 embernek adott munkát az idén.

A szemmel látható eredmények az ő munkájukat is dicsérik. Az ún. „nagyvízi medertisztítás” mintaprogramban 41-en dolgoztak. A mederfenntartási munkálatokhoz hozzátartozik a hínárvágás, uszadékszedés, meder- és rézsűkaszálás, tározótér-kaszálás, parlagfű-mentesítés, mederkotrás. A csatornaszakaszok szemlélésénél lettem figyelmes a karbantartott szakasz különleges kialakítására. A csatornák fenntartását egyoldali kézi és gépi munkával végzik, aminek az eredményeként a csatorna kettős funkciót lát el: egyrészt biztosítja a víz akadálymentes lefolyását, másrészt vizes élőhelyként funkcionál, kielégítve ezzel a környezetvédelmi elvárásokat.

Az őszi felülvizsgálaton hozzánk csatlakoztak a katasztrófavédelem szakemberei is. Adatszolgáltatási parancsuknak megfelelően jegyzőkönyvet vettek fel a bejárásról. Meglepő volt, hogy a jegyzőkönyv olyan megállapításokat is tartalmazott, melyekre vonatkozólag a katasztrófavédelmi szakemberek aligha rendelkeztek megfelelő szakképesítéssel. (Folyt. a 17. o.-on)

XX. MHT Ifjúsági Napok Szegeden

A Magyar Hidrológiai Társaság és az ATI-VIZIG szeptember 19–20-án, Szegeden rendezte meg a XX. Ifjúsági Napokat, 114 regisztrált résztvevővel. Az első nap plenáris ülésén házigazdaként dr. Kozák Péter, a szegedi területi szervezet elnöke, majd dr. Szilávik Lajos professzor emeritus, a társaság elnöke üdvözölte a megjelenteket (a képen ők ketten láthatók, fotó: Nagyszöllősi Nóra), majd a következő szakmai előadások hangzottak el:

– dr. Dobi László (OVF): A 2013. évi nagy dunai árvíz;

– dr. Rakonczai János (SZTE): A belvizek kutatása;

– Bodor Dezső (Szegedi Vízművek Zrt.): A vízművek átalakulása

A rendezvény két napján, két szekcióban (területi vízgazdálkodás és vízi környezetvédelem) összesen 45 előadás hangzott el, és 8 posztert mutattak be, melyek a közeljövőben fölkerülnek az MHT honlapjára (www.hidrologia.hu).

Igazgatóságunk a következőkkel képviselte magát a rendezvényen:

Előadások:

– Dobi Péter (szegedi szakaszmérnök): A víztározás napjainkban és lehetőségei az Alsó-Tisza vidékén;

– Dobos Péter (közfoglalkoztatási osztály): A közfoglalkoztatás szerepe a vízügyi ágazatban;

– Tóth Szabolcs (árvízvédelmi, folyam-szabályozási és vízminőség-kárelhárítási osztály): A nagyvízi meder hasznosításának előírásai – különös tekintettel az úszóművek üzemeltetésére;

– Kohn Sándor (szegedi szakaszmérnök): A szegedi medencés kikötő fenntartási tapasztalatai, üzemeltetése és fejlesztési lehetőségei;

– Máriás Ferenc (szentesi szakaszmér-

nökség); Kórógy-ér 16+155 km szelvényébe tervezett billenőtáblás tiltó tanulmányterve (díjazásban részesült);

– Bodó László (informatikai és hírközlési osztály): Vízügyi adatok megjelenítése intranetes térképi felületen.

Poszterek:

Ifj. Nagy Ferenc (vízgazdálkodási és vízrajzi monitoring osztály): Sándorfalva, Maros u. 2. alatti telephely talaj és talajvíz CH-szennyezettsége;

– Juhász Tamás (vízgazdálkodási és vízrajzi monitoring osztály): Kurca főcsatorna vízminőség-változása 2008–2013 között és aktuális beruházások 2013–2014-ben;

– Sági Rajmund (árvízvédelmi, folyam-szabályozási és vízminőség-kárelhárítási osztály): Egy magyarországi Tisza-szakasz hidromorfológiai elemzése;

– Sári Csaba (árvízvédelmi, folyam-szabályozási és vízminőség-kárelhárítási osztály): Szeged belvárosi árvízvédelmi rendszer fejlesztése;

– Sonkoly Réka, Balogh Réka (vízgazdálkodási és vízrajzi monitoring osztály): Mérés ADCP-vel – Mérési elv, mérések a gyakorlatban, eredmények feldolgozása

(díjazásban részesült);

– Zsóri Edit (vízrendezési és társulati osztály): Az Alsó-Tisza árvi zeinek statisztikai elemzése és 1D hidrodinamikai modellezése (díjazásban részesült).

A rendezvény helyszínén megtekinthető volt a Szegedi Vízügyi Történeti Emlék hely néhány értékes emléktárgya, amelyekhez Martonosi Attila múzeumi gondnok kollégánk adott szíves tájékoztatást.

Az első nap szekcióülései után baráti találkozó vette kezdetét, ahol a vacsorát követően a szervezetk tombolával kedveskedtek a résztvevőknek. Az est további részében születésnap tortával, majd retro bulival ünnepeltük a huszadik, jubileumi alkalmat.

A rendezvény második napján, a szekcióüléseket követően a résztvevők szavazatai alapján dőlt el, ki a „Legjobb előadó” és melyik a „Legjobb poszter”. Befejezés-ként városnézés keretében meglátogattuk Szeged néhány „vizes objektumát”.

Az idei ifjúsági napokról is elmondható, hogy nagyon jó hangulatú, tartalmasan rendezvény volt, mely remek lehetőséget nyújtott a résztvevőknek szakmai kapcsolataik és tudásuk bővítésére, előadói készségük fejlesztésére. A rendezvény jó be- melegítésnek bizonyult a jövő évi vándor- gyűlésre, amely szintén Szegeden lesz.

Nagyszöllősi Nóra kollégánkkal szeretnénk köszönetet mondani mindazon kollégáknak, akik segítették a szervezési munkánkat és aktívan közreműködtek a rendezvény lebonyolításában!

A szervezők munkáját kiemelten segítette: Balog Réka, Batta Emese, Borza Tibor, Bures Péter, dr. Grománé Tóth Erika, Martonosi Attila, Miklós László, Sári Csaba, dr. Fekete Endre és Tóth Szabolcs.

Zsóri Edit
az MHT ifjúsági bizottság elnöke

Őszi szemlén a bajai vízügyi igazgatóságnál

(Folytatás a 16. oldalról) A bejárás utolsó állomásaként a karapancsai szivattyútelepen jártunk, amely számomra nagy élmény volt, hiszen a telep egy különlegesen értékes műszaki emlék is egyben. Az 1904-es építésű szivattyútelep a magyar technikatörténet egyik remeke, a térség legjelentősebb belvízrendezési műve. A telep ma is az ország legtöbb üzemében működő vízügyi létesítménye. A szivattyútelep a mély fekvésű térség fölösleges belvizeit emeli a befogadóba. Korábban fagáz üzemű, robbanómotorral meghajtott centrifugálszivattyúk teljesítették szolgálatot. A telep érdekessége, hogy a különleges motorok, köszönhetően a gondos karbantartásnak és fenntartásnak, a mai napig üzemképesek (16. oldali fölso kép).

Természetesen az itt jelentkező szivattyúzandó vízmennyiséget ma már elektromos meghajtású szivattyúk emelik át. Összességében elmondhatom, hogy számos ponton találtam érdekesnek a

bajai vízügyes rendszert, e mellett műszaki szempontjaink sokban megegyeznek. Csak bátorítani tudom kollégáimat, tegyünk lépést afelé, hogy a közeljövőben többen részt vehessünk a társigazgatóságok műveinek őszi szemléljén, hiszen sok tapasztalatot, vagy műszaki megoldást adhatunk át egymásnak. A bajai szakaszmérnökiség eleget téve az őszi felülvizsgálat követelményeinek, egy rövid kiértékeléssel és finom munkaebéddel zárta a napot a délutáni órákban. A munkaebéd főszereplője nem más volt, mint a jó öreg bajai halászlé. Szegediként világleletemben a szegedi halászlé fanatikusa voltam, de egy jól elkészített – amilyen ez is volt – bajai halászlének nehezen lehet ellenállni. Ezúton szeretném megköszönni Telkes Róbertnek, az ADUVIZIG igazgatójának a meghívást, a bajai szakaszmérnökiség vezetőjének, Röckl Miklósnak a lehetőséget és kedves munkatársainak a műszaki útbaigazítást a szemle során.

Dobi Péter

„Alsó-Tisza Vidékért” emlékérmesek

„Egy rémhír hatására még néhány órával a víz betörése előtt számosan elhagyták lakásukat. Egy kimerült fiatalember fejvesztve futott végig a Felsővároson és azt kiabálta, hogy jön a víz!... A mozsárágyúkat a figyelmeztető lövésekkel már nem lehetett megszólaltatni. ... a városházán lévő öregharang kongása adta tudtul a katasztrófát, melyhez a városi többi templomának harangja is csatlakozott.

Végtelennek tűnt az idő, amikor virradni kezdett. De hát minek is virrad? A hajnal nem találta többé Szegedet, csak romjait.” – írta le Mikszáth azokat a pillanatokat.

134 éve már, hogy március 12-én hajnali fél 2-kor Szeged városát romba döntötte az ár. E meghatározó történelmi eseményre emlékeztünk vissza Máriás Ferencnek, a szentesi szakaszmérnökség vízgazdálkodási referensének előadásával („A szegedi nagyár-víz megjelenése a művészetben” – http://www2.ativizig.hu/viz-ugyimuzeum/megem_2013_maf.aspx).

Igazgatóságunk 18 éve adományoz Alsó-Tisza Vidékért Emlékérem kitüntetést a szolgálatában tartósan kiemelkedő teljesítményt nyújtó dolgozók elismerésére. (A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi 33-as tv. 77. §-a, valamint az igazgatóság Alapító Okirata alapján). Minden évben az igazgatóság dolgozóiból álló kuratórium titkos szavazással választja ki azokat a kollégákat (egy évben max. 4-et), akik a plakettet átvehetik.

Az alapítás évétől eddig 61-en részesültek a kitüntetésben. 14 jelölt közül titkos szavazással választotta ki idén az igazgatóság kuratóriuma azt a négyet, akik átvehették az Alsó-Tisza Vidékért Emlékérmet.

*

Kitüntetett lett *Gazdag Erzsébet* – az ATI-VIZIG gazdasági igazgatóhelyettese, aki 1985 áprilisában a került a közgazdasági osztályra, a nyilvántartási csoportnál mint állóeszköz-nyilvántartó tevékenykedett. Szorgalmas, jó munkája elismerésül 1989-ben csoportvezetői kinevezésben részesült.

Az igazgatóságnál 1992-ben végrehajtott szervezeti változást követően létrejövő gazdasági osztályon osztályvezető-helyettesi megbízást kapott. E munkakörben feladatai közé tartozott többek között a költségvetési előirányzatok és azok módosításának könyvelése, az intézményi költségvetési beszámoló elkészítése, adatszolgáltatás a KHVM, OVF, KSH felé. Felügyelte a Forrás SQL rendszer törzseit, az igazgatóság számlarendjét és számviteli politikáját. Éveken keresztül a közmunkával összefüggő szervező feladatokat is ellátta. 2010. szeptember 15-én az igazgatóság gazdasági igazgatóhelyettesévé nevezték ki.

Gazdag Erzsébet a mindennapi munkája mellett rendszeresen továbbképezte, képzi magát. 1998-ban a gyöngyösi GATE Mezőgazdasági Főiskolai Kar gazdasági mérnöki szak pénzügyi szakirányának levelező tagozatán gazdasági mérnök végzettséget szerzett. Mérlegképes könyvelői oklevelét 1985-ben, adótanácsadói oklevelét 1993-ban szerezte meg, az államháztartási mérlegképes könyvelő OKJ-s kiegészítő képzést 2011-ben végezte el.

Az igazgatóság védelmi szervezeti beosztásában évekig a pénzügyi szakcsoport vezetőhelyettese, 2011. évtől az ellátó szakszolgálat vezetője. Felettese, kollégái, beosztottai tisztelik és szeretik precíz munkavégzéséért és megalapozott vezetői döntéseiért. Több alkalommal részesült igazgatói dicséretben és jutalomban, munkája elismerésül tanácsosi, majd főtanácsosi címet kapott. 2012. március 15-én Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetésben részesült.

Török Gábor, Patai Lajosné, Gazdag Erzsébet és Katonáné Vörös Ilona az ünnepségen (Fotó: Fiala Károly)

Katonáné Vörös Ilona a gazdasági osztály bér- és TB-ügyintézője is megkapta a kitüntetést. 1975. október 11-től az igazgatóság szegedi szakaszmérnökségén ügyviteli dolgozóként kezdte meg munkáját. Ezt követően részben áthelyezés, részben átszervezés folytán a következő osztályokra került: munkaügyi, munkaügyi és szociálpolitikai, munkaügyi és személyzeti, majd gazdasági osztályra.

Pályafutása során dolgozott előadó munkakörben, ügyintézőként, bérszámfejtőként, jelenleg pedig bér- és TB-ügyintéző. Munkája elismeréseként 1986-ban Kiváló Dolgozó kitüntetésben részesült. Az árvízvédekezések alatt végzett tevékenységéért többször részesült jutalomban, elismerő oklevélben.

Feladata a személyi juttatások számfejtése, valamint az a háttér-munka, melynek eredménye, hogy minden dolgozó időben, pontosan megkapja jövedelmét, TB-ellátását.

Katonáné Vörös Ilona közel 40 éve lelkiismeretesen, jó kapcsolatot tartva a kollégákkal látja el ezt a komoly feladatot. Munkáját mindig nagy odaadással, lelkiismeretesen végezte. Számos fiatal kolléganőnek adta már át szakmai tudását.

Patai Lajosné, az ATI-VIZIG szegedi szakaszmérnökségének dolgozója is kitüntetettünk. 1986 első napján kezdte meg vízügyi szolgálatát. Gátőrfeleségként részmunkaidős foglalkoztatással került a szegedi szakaszmérnökséghez a gyárláti gátórházhoz, majd a munka és feladatok megnövekedésével teljes munkaidős állományba került.

Férje súlyos betegsége idején, 2007 novemberétől 2009. októberéig gátőri megbízást kapott, amelyet a házastársa mellett szerzett nagy gyakorlati tapasztalattal hibátlanul látott el. Jelenleg ismét segédmunkási munkakörben dolgozik, immáron fia munkáját segítve és megkönnyítve, aki édesapja nyomdokaiba lépve gátőr lett.

Segítőkézsége, szorgalma, vezetőivel, munkatársaival való kapcsolata mindvégig kifogástalan, példaértékű volt.

Török Gábor az igazgatóság szegedi szakaszmérnökségének gátőréként vehette át az elismerést. 1989. február elsején lépett a vízügy kötelékébe. Szakközépiskolai érettségivel és gépármű-technikusi végzettséggel rendelkezik. Munkáját csatornaórként a Sándorfalva–Nádastói csatornaórháznál kezdte, majd sikeres gát-csatornaóri vizsgát követően a Tápé–Vesszősi telepen töltötte be a gátőri munkakört.

Szakmai tudásának és tapasztalatának köszönhetően számos sikeres ár- és belvízvédekezési munkában vett részt, különös tekintettel arra, hogy a gátórház kiemelt védelmi központként üzemel.

Több városi és igazgatósági rendezvény helyszíne is a gátórtelep, ahol kitűnő gasztronómiai tudását számtalanszor bizonyította. Az évek során jó kapcsolatot alakított ki vezetőivel, kollégáival. Igazi közösségi ember.

Nagyszöllősi Nóra

Országos vízrajzi értekezlet Mórahalmon

Szeptember 9–11. között igazgatóságunk rendezte a XXXV. országos vízrajzi értekezletet Mórahalmon. Az 1977 óta majdnem minden évben megtartott találkozón a vízügyi ágazat vízrajzi szakterületen dolgozó munkatársai vettek részt, mintegy hetvenen.

Az esemény idén is a korábbi évtizedekben kialakult, jól bevált program szerint zajlott, mely a rendezvény gerincét képező előadások mellett az aktuális kérdések kötetlen megvitatására és rövid szakmai kirándulásra is lehetőséget adott. Az értekezlet levezető elnöke Márfai László, az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) osztályvezetője volt. A vendégeket a rendező igazgatóság részéről dr. Kozák Péter igazgató köszöntötte, bemutatva az Alsó-Tisza vidékén folyó vízügyi munkát. A második nap délelőttjén az OVF főigazgató-helyettese, Láng István (a képen) is megjelent, tájékoztatást adva a jelenlegi helyzetről és a vízrajzosokat érintő várható változásokról.

Az értekezleten napirendre kerülő témák között nagy teret kaptak a közelmúltban végrehajtott, vagy folyamatban lévő fejlesztések, így a hidrometeorológiai, felszíni és felszín közeli hálózat korszerűsítését megcélzó KEOP-projektek, a felső-tiszai hidrológiai előrejelző rendszer megújítása,

az Országos Vízjelző Szolgálat előrejelző rendszerének bővítése, továbbá a konferencián állandó meghívottként jelenlévő Országos Meteorológiai Szolgálat dél-alföldi radarprojektje, és az észlelői jelentések továbbbítését megkönnyítő informatikai megoldása.

Megkerülhetetlen volt a 2013. évi dunai rekordárvíz témája, melynek meteorológiai okairól és egyes hidrológiai vonatkozásairól is hangzott el értékelés. Több előadás, és az első esti szakmai vita is a központi vízrajzi feladatok végrehajtásáról szólt: az OVF munkáját támogató vízrajzi munkacsoport tevékenységéről, a készülöben lévő vízrajzi szabályzatokról, a szakfelügyelet beindításáról, a Központi Vízrajzi Adattár kialakításáról, a vízrajzi szoftverek fejlesztéséről, a műszerkalibráló csatornáról és a 2013. évi vízhozammérési gyakorlatról.

A második nap délutáni szakmai kirándulásán a kollégák megismerhették az ATI-VIZIG-nek a Maty–Fehértói belvízrendszer fejlesztésével kapcsolatos projektjét, a Maty-éri belvíztározón létesített Nemzeti Kajak-kenu és Evezős Olimpiai Központot, az igazgatóság területén fellelt vízügyi relikviákat kiállító Vízügyi Történeti Emlékhelyet, és egyórás séta keretében a Szeged belvárosában található, vízügyi vonatkozású helyeket.

Fiala Károly fotóján Láng István

A kirándulás ünnepélyes vacsorával, a hagyományos baráti találkozószerűen zárult, amin az előző országos értekezlet óta nyugdíjba vonult vízrajzos kollégákat is köszöntöttük.

A XXXV. Országos Vízrajzi Értekezlet a harmadik napon délből ért véget. A távozó vendégekkel együtt útra kelt a „vándor vízmérce” is, amit vízrajzos szokás szerint a jövő évi értekezletig a következő házizagda, a bajai vízügyi igazgatóság őriz.

Lázár Miklós

2013 a vízi együttműködés nemzetközi éve volt

Ahogy minden évben, így 2013-ban is megemlékezett igazgatóságunk a Magyar Hidrológiai Társaság szegedi területi szervezetével és a Szegedi Vízmű Zrt.-vel együttműködve a Víz Világnapjáról.

Az idei Víz Világnapja a nemzetközi együttműködésre igyekezett felhívni a figyelmet. Szegeden a Víz Világnapját már évek óta az együttműködés jellemzi, hiszen szinte minden érintett cég, szervezet kiveszi a részét a világnapi programokból. Mindezt pedig egységbe foglalta/foglalja a „pecsétgyűjtés” akció, mellyel az a cél, hogy a szegediek és a Szegedre látogatók minél több vízhez, a világnaphoz köthető helyszínt megtekintsenek, részt vegyenek az ott szervezett programokon.

Nem volt ez másképp idén sem, sőt, a programok sora és az érintettek köre tovább bővült.

Célunk elsősorban a figyelemfelhívás, tudatosítani szeretnénk, hogy a víz természeti kincs, megóvandó érték. Célunk továbbá a víz életünkben betöltött szerepének/szerepeinek bemutatása, szemléletformálás, a közös gondolkodás, annak bemu-

tatása, hogy ha akarunk, akkor mindannyian tehetünk valamit a vízért, magunkért, jövőnkért!

Szokatlan időjárás fogadta március 22-én az ünneplőket. Az ilyentájt megszokott napsütéses, kora tavaszi időjárás helyett zord, hideg, hóeséses „téli” napon tarthatta ünnepségét az ATI-VIZIG, a Szegedi Vízmű Zrt., a Csongrád megyei Mérnöki

Kamara és az MHT szegedi területi szervezete. A rendezvénynek az „öreg hölgy”, a Szent István téri víztorony adott helyet.

Mivel ekkor a szegedi vízügy területén már bel- és árvízvédekezés is folyt, így idén mind az igazgatóság vezetését, mind a dolgozók körét kevesebben tudták képviselni.

Rövid ünnepi beszédet mondott Istókovich Zoltán, a Szegedi Vízmű Zrt. vezérigazgatója, Bodor Dezső, a Csongrád megyei Mérnöki Kamara elnöke, valamint Borza Tibor, az ATI-VIZIG osztályvezetője.

Az eseményt a Király-König Péter Zeneiskola növendékeinek előadása zárta.

A Szegedi Vízmű Zrt., a Szegedi Vadaspark, az SZTE Füvészkert, a szegedi Anna-fürdő és az ATI-VIZIG idén is meghirdetett közös „pecsétgyűjtő” akciójára egyének és csoportok is jelentkeztek. A legalább egy pecsétet összegyűjtők között különböző ajándékokat, vadasparki és füvészkerti belépőket, fürdőbelépési lehetőséget sorsoltunk ki.

Balaton Krisztina–Nagyszöllősi Nóra

„TESZEDD!” – önkéntesen 2013-ban is

Idén is megrendeztük a „TESZEDD! – Önkéntesen a tiszta Magyarországért” elnevezésű akcióprogramot. Az önkéntesek olyan háztartási szemetet szedtek össze, amelynek normális körülmények között a kukában, vagy a szelektív hulladékgyűjtő edényekben kellett volna végeznie... 2013. szeptember 14-én az önkéntes hulladékgyűjtésben igazgatóságunk is részt vett. Az akció az ország 1025 településén, összesen 1089 helyszínen zajlott, s több száz ezren vettek benne részt. Az akció elsődleges célja az elmúlt évek hagyományait követve az volt, hogy a hétköznapi életben jobban odafigyeljünk a környezetre, a természetvédelem ügyeire és a fiatalok körében is egyre érzékelhetőbb legyen a környezettudatos szemlélet és nevelés fontossága.

Az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság három helyszínt javasolt, ahol a területbejárást követően jelentős mennyiségű, illegálisan elhelyezett hulladékot észleltünk és az akció keretében összeszedtünk. A Gyálai Holt-Tisza Fehérparti átjárónál és az annak megközelítésére szolgáló bekötőút közvetlen környezetében 210 zsák szemetet szedtek össze 28-an. Szegeden, a körtöltés és a Szillér-Baktó-Fertői csatorna Irinyi János utca és Gábor Áron utca közötti szakaszán, a Göndör soron 77 zsákot „termeltek” 93-an. A Paphalmi-főcsatorna 0+000-0+800 tkm. szakaszán, a vele párhuzamosan futó hattyasi nyíltszelvényű csatorna környezetével együtt 150 zsákot töltöttek meg 12-en.

Igazgatóságunk másik fontos feladata volt az akció során a működési területünkön lévő többi helyszínen regisztrált hulladék-

Fogyasztottak is részt vettek a szemégyűjtésben

gyűjtők eszközeinek (zsák, kesztyű stb.) deponálása, illetve szétosztása, ez a szakaszmérnökségeinken megtörtént.

Az akció során jó volt az együttműködés az ATI-VIZIG, az ATI-NeKI, az ATI-KTVF, a Szegedi Fegyház és Börtön és a Polgárőrség munkatársai között. Az ATI-VIZIG által szervezett hulladékgyűjtési helyszíneken saját dolgozók látták el a csoportvezetői feladatokat – felelősségteljesen, pontosan és rugalmasan. Sok munkatársunk szabadidejében vett részt az akcióban, ezért köszönet illeti őket a részvételért és a lelkiismeretes munkáért.

Az akció szervezésében a szegedi szakaszmérnökségtől részt vett Molnár Bence, Dobi Péter, Szanka József, Török Gábor, Patai Lajos, a csongrádiaktól Dési Gábor, Szentestől Borosné Dóczy Mária, valamint a hódmezővásárhelyi szakaszmérnökségtől Verseyi László.

Nagy Ferenc

Személyi változások

Legutóbbi híradásunk, 2013 februárja óta az igazgatóságnál 12 közalkalmazotti jogviszony szűnt meg: 9-en közös megegyezéssel, ketten pedig felmentéssel, nyugdíjbavonulás alkalmával (Katonáné Vörös Ilona, gazdasági osztály; Molnár Tamás, hódmezővásárhelyi szakaszmérnökség).

A munkakörök pótlására, valamint a 2013. évi engedélyezett létszám (státusz) feltöltésére 17-en kaptak közalkalmazotti kinevezést. Az 1007/2013. (I.10.) Kormányhatározat végrehajtása érdekében vezetői, szakmai, funkcionális feladatokat ellátó közalkalmazottaink munkakörét, kinevezését módosítottuk 2013 márciusában 23 személy esetében.

Akiktől végleg elbúcsúztunk: Keller Péter – 2012. december 31-én nyugdíjba vonult kollégánk – áprilisban; Molnár László, a szegedi szakaszmérnökség gátőre 2013. július 20-án; Szilléry László volt igazgatósági dolgozó, aki az ATI-KTVF-től vonult nyugdíjba, szeptemberben hunyt el.

Nincs már közöttünk Barta Józsefné (személyzeti osztály, gondnokság); Szűcs Mihály (gépezem, MBSZ); Füzeses Péter (igazgatósági központ); Nagypál József (csongrádi szakaszmérnökség) és Kasza Györgyné (gazdasági osztály) – az igazgatóság nyugdíjasai.

Emléüket kegyelettel megőriztük.

Kurucz Gyula

40 éves lesz sportegyesületünk

Az 1974. február 26-án megalakult szegedi Vízügyi SE jubileumát reményeink szerint 2014 februárjában méltó körülmények között tudjuk megünnepelni: megemlékezünk az elmúlt 40 év sportsikereiről, sportrendezvényeiről. A méltó megünnepeléshez javaslatot, ötletet várunk minden Vízügyi SE-tagtól, vízügyi igazgatósági aktív és nyugdíjas dolgozótól.

Lehetőségek: sportnap, versenyek; ünnepi közgyűlés; ünnepi vacsora, bál; jövőbeni SE elnökségének megválasztása.

Várja ötleteiket Kurucz Gyula, a Vízügyi SE elnöke.

VÍZPART

Az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság lapja
www.ativizig.hu

Szerkeszti: a szerkesztő bizottság
Elnöke és felelős kiadó:
Dr. Kozák Péter
Felelős szerkesztő: Pálfi Katalin
Szerkesztő: Nagyszőlősi Nóra

Szerkesztőség: H-6701 Szeged, Pf.: 390
6720 Szeged, Stefánia 4.
Tel.: 36/62/599-599; Fax: 36/62/599-555
E-mail: n.nora@ativizig.hu
Nyomás: „NORMA” Nyomdász Kft.,
Hódmezővásárhely

F.: ATI-VIZIG
6720 Szeged, Stefánia 4.
6701 Pf. 390

DÍJ HITELEZVE
SZEGED I.
Megyei Postahivatal
6701

NYOMTATVÁNY